

Savaşta kazandıklarımızı neden
masada kaybettik?

“... Dünyanın en büyük sermaye kaynağı ve küresel mekanizmanın en önemli parçasıyız. Adına « Dünya » dediğimiz bu şirketin en büyük ortağı olma mesuliyetini taşımaları ve onu biz yönetmeliyiz. Bu geçici değil kalıcı bir mecburiyettir ...”

(1946, Leo Welch, Standard Oil Yönetim Kurulu Başkanı)

“...Dünya nüfusunun sadece %6.3'ünü temsil ederken zenginliğin %50'sine sahibiz. Elbette bize haset edeceklerdir. Gerçek görevimiz ulusal güvenliğe zarar vermeden bu üstünlüğü muhafaza etmektir. Bu görevde duygusallığa ve hayalperestliğe yer yoktur. Ulusal çıkarlarımıza odaklanmalıyız. Merhamet etme ve insanlığın iyiliğini düşünme lüksümüz yoktur...” (1948, George F. Kennan, ABD Dışişleri)

Kut'ül Amâre Zaferi (29 Nisan 1916)

- Dicle kıyısındaki Kut'ül Ammare'de İngilizlerin kuşatılması,
- Osmanlı Ordusu zaferi,
- İngilizlerin bütün bir orduyu kaybetmesi,
- 13 bin 300 İngiliz askeri ile 13 general 481 subay esir alınması ve 40 bini aşkın İngiliz askerinin öldürülmesi.

Kut'ül Amâre Zaferi (29 Nisan 1916)

Orduma: Arslanlar!..

- Bugün Türkler'e şerefü şan, İngilizlere kara meydan olan şu kızgın toprağın müşemmes semasında sühedamızın ruhları şadü handan pervaz ederken, ben de hepinizin pak alınlarından öperek cümlenizi tebrik ediyorum.

- Bize iki yüz seneden beri tarihimizde okunmayan bir vakayı kaydettiren Cenab-ı Allah'a hamdü şükür eylerim. Allah'ın azametine bakınız ki, bin beşyüz senelik İngiliz Devleti'nin tarihine bu vakayı ilk defa yazdıran Türk süngüsü oldu. İki senedir devam eden Cihan harbi böyle parlak bir vaka daha göstermemiştir.

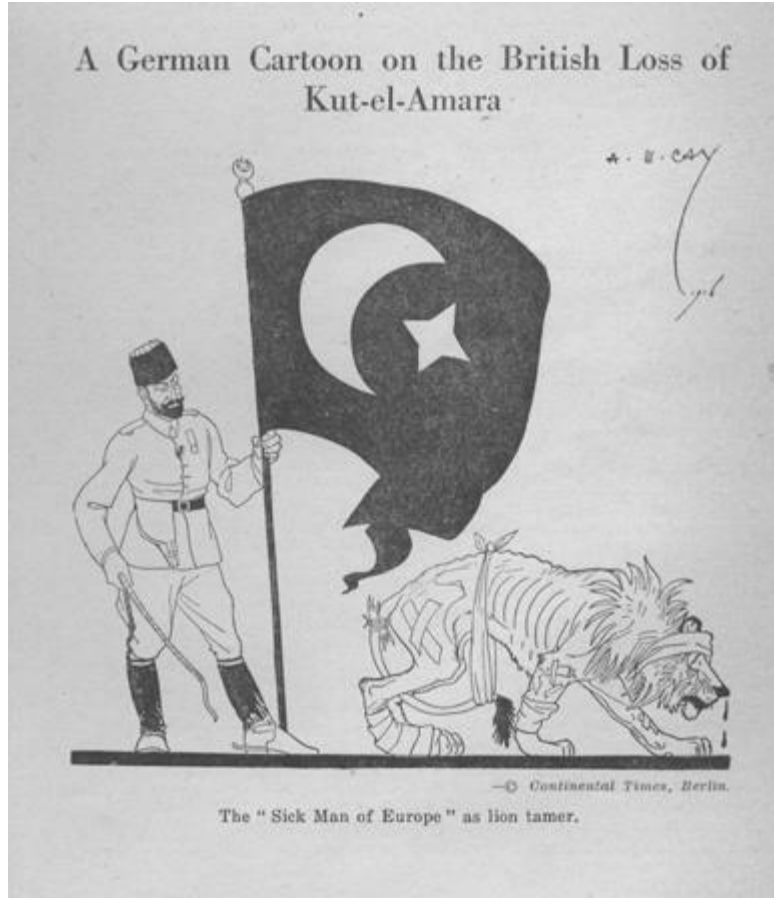
- İşte Türk sebatının İngiliz inadını kırdığı birinci vakayı Çanakkale'de, ikinci vakayı burada görüyoruz.

- Bugüne KUT BAYRAMI namını veriyorum. Ordumun her ferdi, her sene bu günü tesit ederken şehitlerimize yasinler, tebarekeler, fatihalar okusunlar. Sühedamız, hayatı ulviyatta, semevatta kızıl kanlarla uçuşurken, gazilerimiz de gelecekteki zaferlerimize gözcü olsunlar."

Mirliva Halil, Altıncı Ordu Komutanı ,29 / nisan / 1916- Bağdat

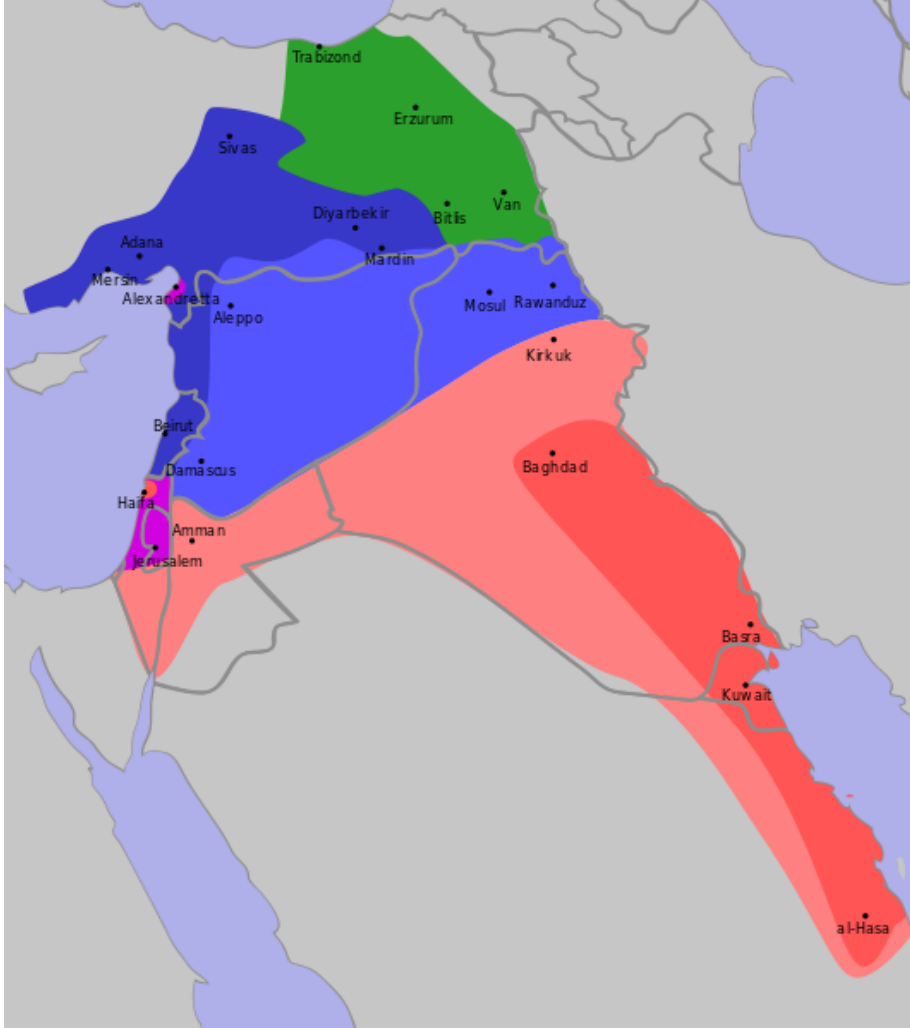

Kut'ül Amâre Zaferi (29 Nisan 1916)

- Alman İmparatoru okulları zafer dolayısıyla bir gün tatil etti,
- Prusya'da askeri orkestra müdürü Paul Ivan Türk zaferi için Kut'ül-Amare marşı adında bir marş besteledi ve Sultan Reşat'a sundu,
- Türkiye'nin NATO'ya üye olduğu 1952 yılına kadar Silahlı kuvvetlerde 'KUT bayramı' olarak kutlandı.

Sykes-Picot Anlaşması (16 Mayıs 1916)

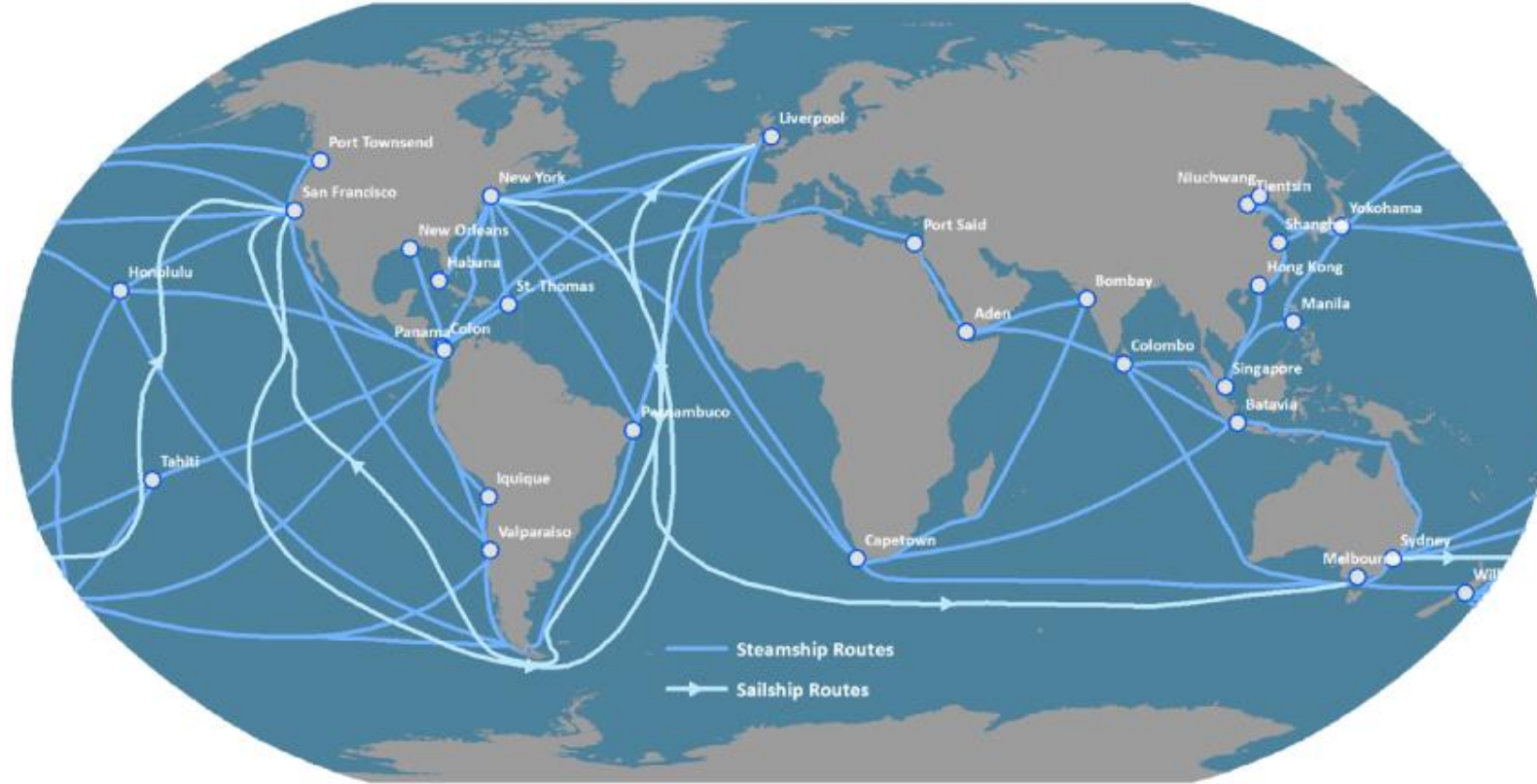

- 29 Nisan 1916'da Kut'ül Ammare Kuşatması sonrasında İngiliz kuvvetlerinin Osmanlı Ordusu karşısında yenilmesinden **17 gün sonra**,
- Britanya ve Fransa arasında yapılan ve Osmanlı Devleti'nin topraklarının paylaşılmasını öngören gizli antlaşma. **(İstanbul da Ruslara verilmişti)**
- 1917'deki devrimden sonra Rusya antlaşmadan vazgeçmiş, Lenin gizli olan bu anlaşmayı dünya kamuoyuna açıklamıştır.

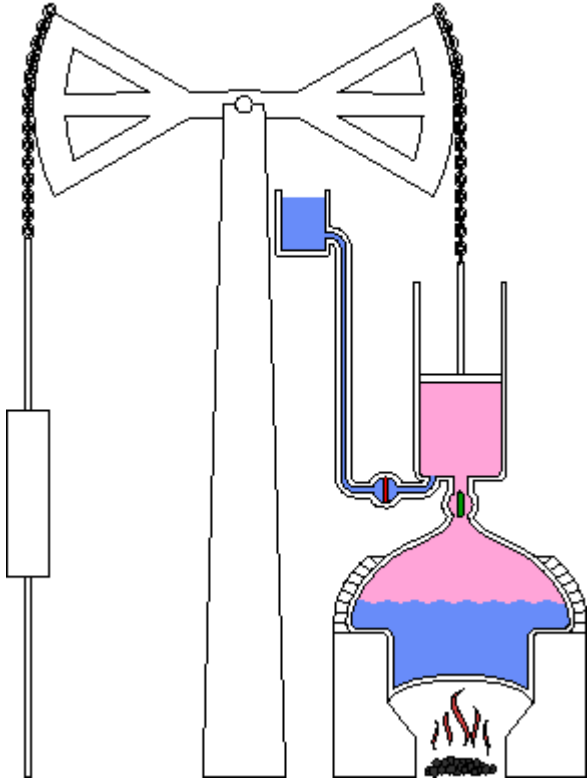
Bir'leşen dünya

1912'deki Ticaret ve Savaş Yolları

Kömür kullanan buharlı gemilerin menzilleri sınırlı; uzun mesafeler için yeniden kömür alabilecekleri limanlar gerekli. Terk edilmek üzere olan yelkenli gemiler ise (açık mavi yollar) rüzgârları takip etmek zorundalar. (Süveyş 1868'den beri açıldı, Panama kanalı 1914'te açıldı)

Buhar Makinesi ve Mekanik Köleler

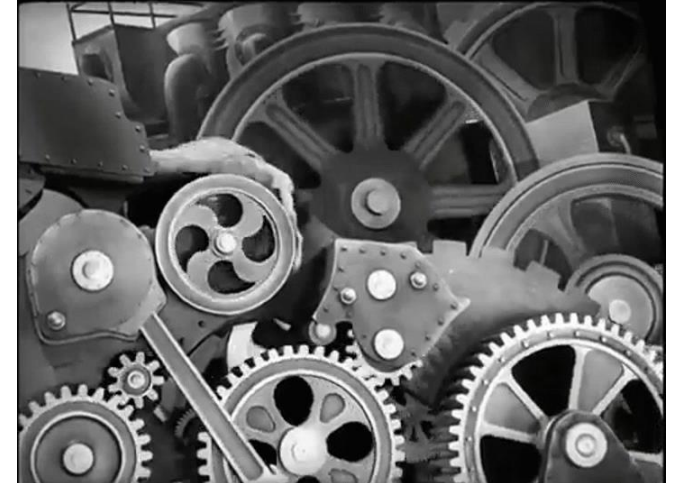

- Tabiatın sınırlarının ötesi(?): Rüzgârlar, nehirler, ormanların yenilenme hızı ve hayvanların çoğalması, insan ve hayvanın kas gücü
- Enerji, makine ve finans odaklarında büyük sermaye birikimi
- Ülkelerin zenginleri olan esnaf burjuva yerine ulusal hukukun üstüne çıkan küresel zenginler: Savaşan iki ülkeye borç vermek ve silah satmak; sorun çıkartan krala karşı darbe, devrim vs örgütlemek...

İnsana Çalışma Temposunu Veren Makine

- Britanya'da motor gücü her 10 yılda %50 artıyor,
- 1800'de ülke endüstrisi 170.000 beygir gücüne sahip ve neredeyse tamamı nehirlerden besleniyor,
- 1870'de bu güç 2.2 milyon BG,
- 1907'de 10.5 milyon BG.

Modern Zamanlar, Charlie Chaplin, 1936

makinelerin
gelişmesi ve
çoğalması

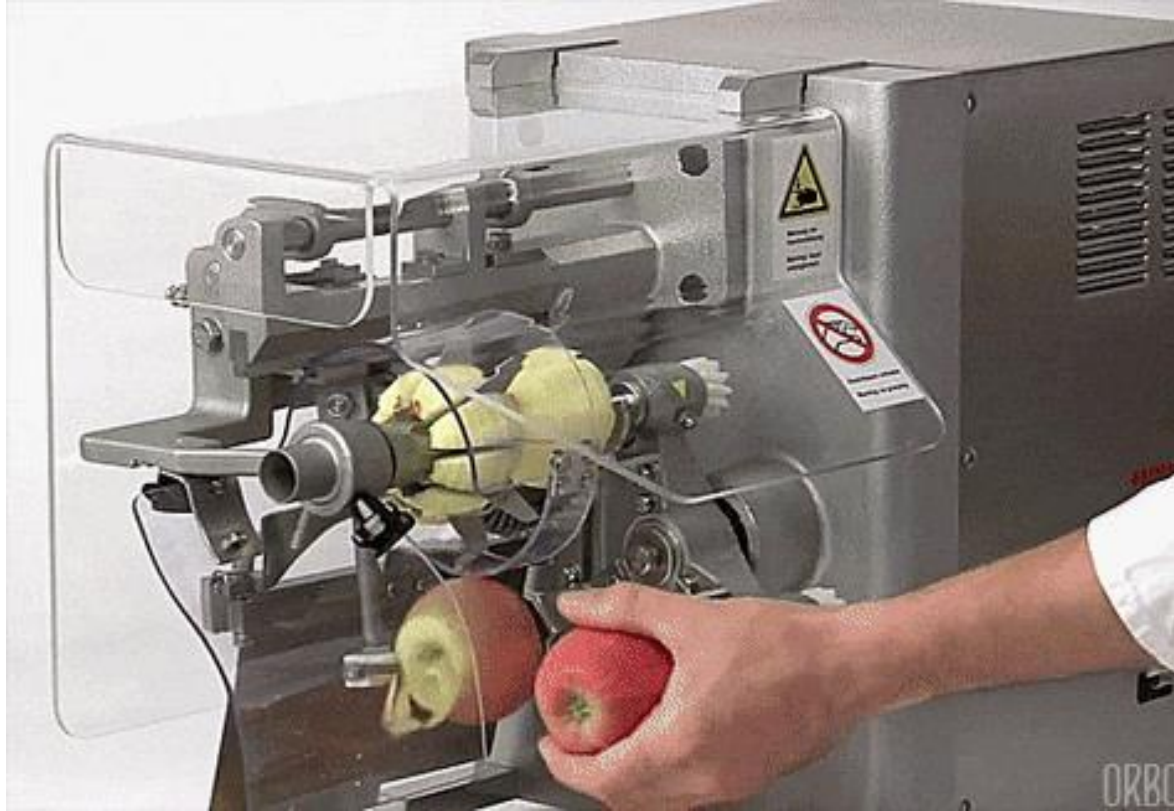
Sermaye
birikiminin
hızlanması

Kömürün
daha hızlı
çıkartılması

Makineleşen
tarım ve ulaşım
ile iş gücünün
bollaşması

Demirin
daha hızlı
üretilmesi

İnsan'sız ekonomiden İnsan'sız savaşa doğru...

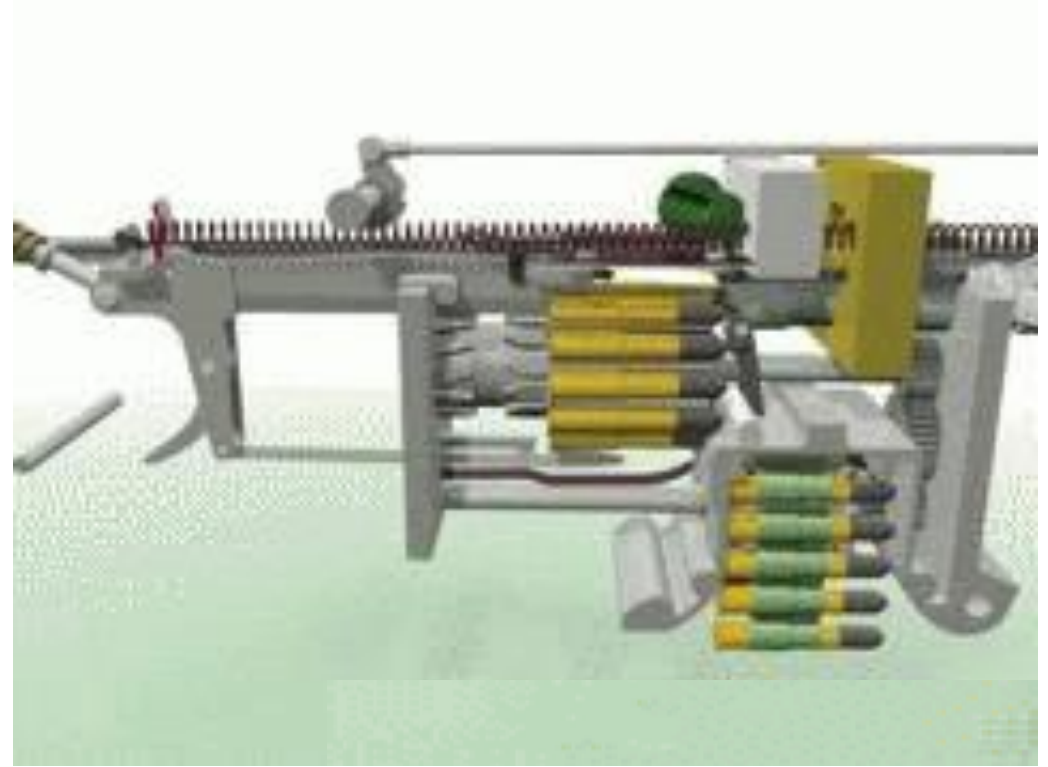

İnsan'sız ekonomiden İnsan'sız savaşa doğru...

*Dakikada 600 mermi atabilen ilk makineli tüfek
30 askerin ateş gücüne sahipti.*

Hiram Maxim, 1884

Mühimmat olarak insanın değeri

Şangani Savaşı, 25 Ekim 1893

Britanya

Zimbabve

Birlikler

700

6000

Kayıp

1

500

Omdurman Savaşı, 2 Eylül 1898

Britanya

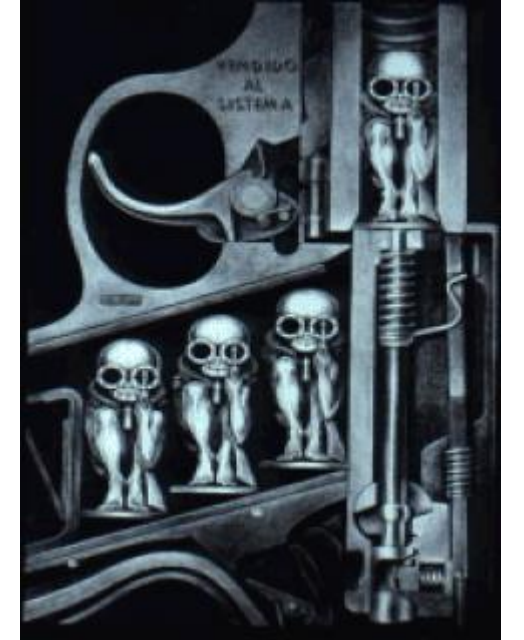
Sudan

26.000

52.000

47

10.000

1900'lerde Avrupa-ABD endüstrisi ve ordusu işçilerin kas gücüne muhtaç. Savaş da ekonomi gibi kömüre ve trene dayalı.

Emek yoğun enerji-demiryolu sektörlerinde kâr etmek isteyen sermayedar ve devlet işçiyi sömürüyor.

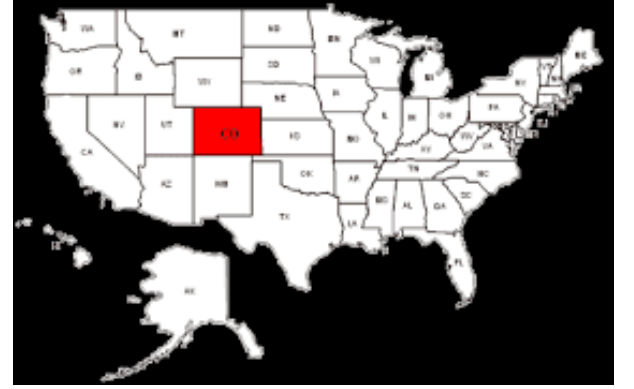
Asker ve polis fabrika basıyor, grev yapan işçilere makineli tüfekle ateş açılıyor.

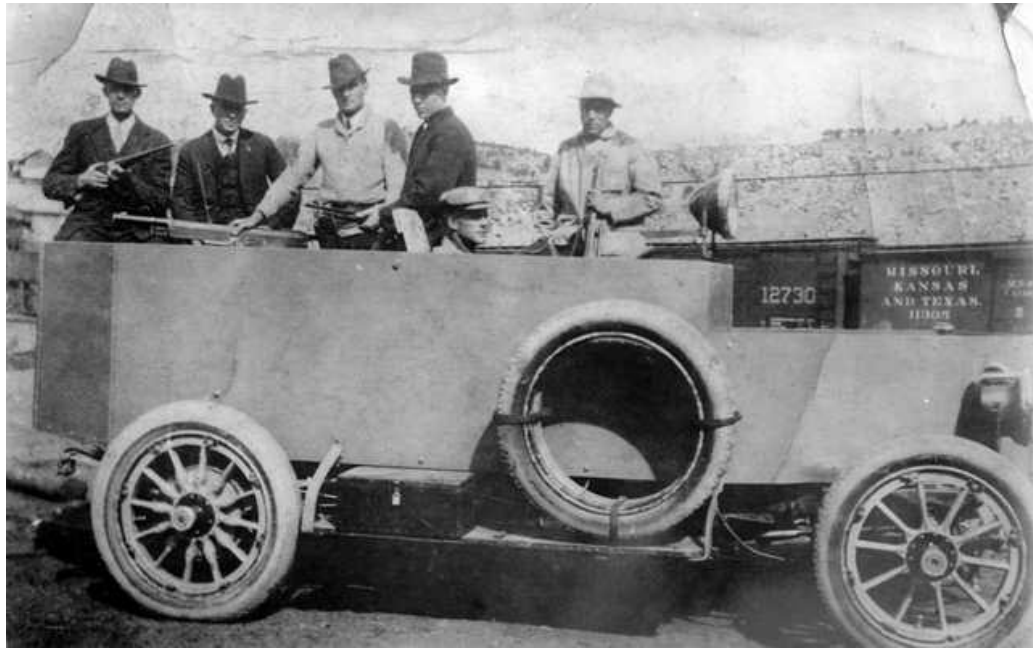

Ludlow Katliamı (20 Nisan 1914)

- ABD'nin Colorado eyaletinde grev yapan madenciler aileleri ile birlikte evden atıldı.
- Sığınmak için 1200 kişilik çadır kamp kurdular.
- Rockefeller'ın kiraladığı özel askerler ile Ulusal Muhafız Birlikleri çadırları makineli tüfeklerle tarayıp ateşe verdi.
- 2 kadın, 11 çocuk, 20 işçi öldü. İşçi lideri Louis Tikas ile iki madenci tutuklandı ve hapiste öldürüldü.
- Katliamı gerçekleştirenlerle ilgili bir tutuklama veya cezalandırma olmadı.
- ABD okul kitapları bu katliamdan sözmez.

31 Ocak 1919, 47 saatlik çalışma haftası isteğiyle 60.000 işçi greve gitti. **Savaş bakanı Winston Churchill** tankları işçilerin üzerine gönderdi.

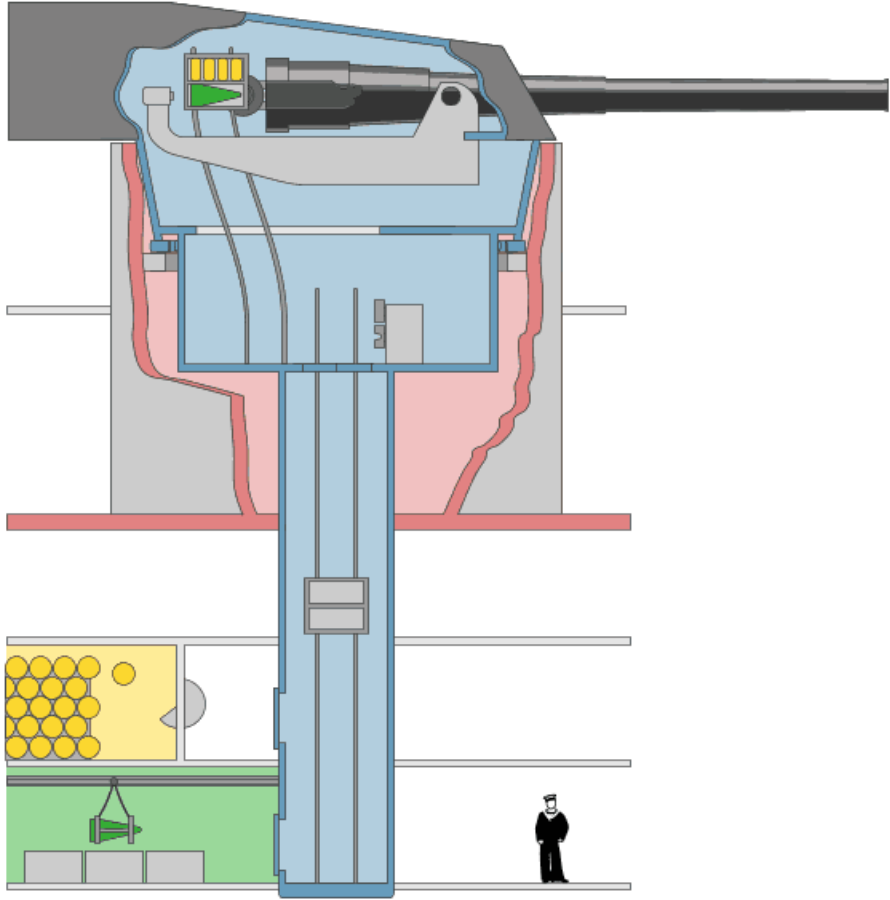
ABD'de 1881-1905 arasında maden işçileri diğer sektörlerden 3 kez daha fazla grev yaptılar ve grevler çok daha uzun sürdü.

Zırhlı Gemiler: Endüstriyel Savaşın Devleri

Kahraman askerlerin değil makinelerin savaşı *Öldüren ve ölen birbirini görmüyor*

İlk zırhlı gemiler buhar makineleriyle çalışıyor

Kömürün gemiye yüklenmesi ve seyir sırasında yakılması için insan gücü gerekiyor. Tozu patlayabiliyor ve boruları tıkiyor. Siyah dumanı geminin yerini belli ediyor.

Mazotun gemiye yüklenmesi ve yakılması vanalarla kontrol ediliyor. Dumanı daha az. **Aynı enerji için mazot ½ yer kaplıyor.** Dizel gemiler daha hızlı ve seyir menzili daha fazla.

1909-1911, Britanya Kömürden petrole geçiyor

1901: İngiliz iş adamı William Knox d'Arcy İran şahıyla 60 yıllık petrol arama/çıkarma anlaşması imzaladı.

1903: Berlin-Bağdat Demiryolu projesi başlıyor.

1909: En büyük ortağı ve tek müşterisi Britanya donanması olan Anglo-Persian Oil Company (APOC) kuruldu.

1911: Winston Churchill savaş bakanı iken donanmayı kömürden petrole geçirme kararı aldı.

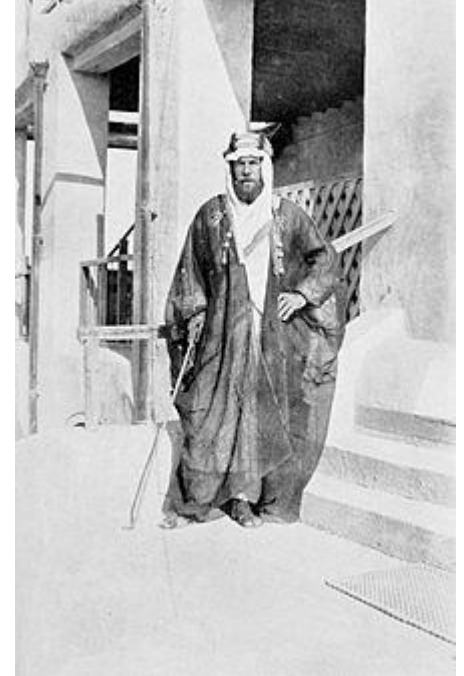
John D. Rockefeller
(Standard Oil Company)

Walter Rothschild
Rothschild Bank, Balfour Deklarasyonu (1917)

Thomas Edward Lawrence

John Philby

Bir kara sevda: Osmanlı-Alman ilişkileri

- 1888'de Osmanlı petrolü devlet tekeline aldı.
- 1899'da Britanyalı uzmanlar hazırladıkları raporda Musul'da kayalardan aşağıya petrol sızdığını hatta Dicle sularının kirlendiğini yazdılar. Bu petrol nehirde küçük gemilerle denize kadar taşınabilir ve Basra'dan dünya piyasalarına ulaştırılabilirdi.
- Osmanlı Musul petrolünü Avrupa'ya trenle ulaştırmak için bir demiryolu ihalesi açtı.
- İhaleyi yüklü bir miktar nakit teklif eden Deutsche Bank kazandı. (Bir kaynağa göre 100 milyon \$) **Deutsche Bank'ın ortakları arasında Britanya da vardı.**

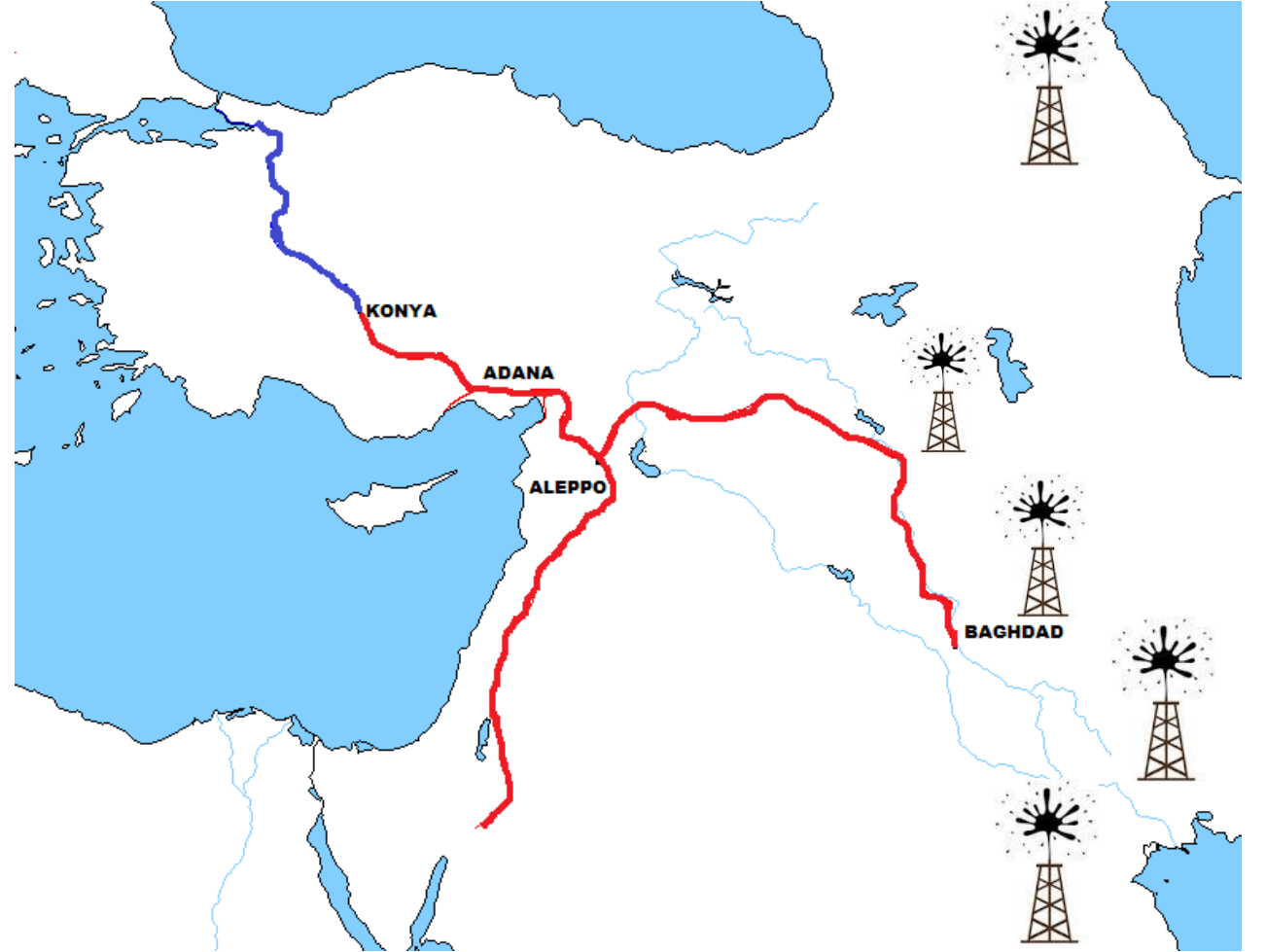
Bir kara sevda: Osmanlı-Alman ilişkileri

- Gerek bilgi akışı, gerekse çıkar çatışmaları Osmanlıların aleyhine gözüküyor. Ancak Abdülhamid Han'ın başka bir yerden bu kadar nakit bulması da imkânsızdı.
- 1901'de Almanlar Musul'da "tükenmez bir petrol gölü" bulunduğunu Deutsche Bank'a rapor ettiler.
- **Deutsche Bank'ın çıkarları açısından Osmanlı petrolü asla Avrupa'ya gelmemeliydi** zira banka o devirde Romanya'daki petrol kuyularına büyük yatırım yapmıştı.
- **Deutsche Bank demiryolu inşaatını engellemek için ne gerekiyorsa yaptı.**

Berlin-Bağdat demiryolu Britanya'nın istediği petrol tekeli için doğrudan tehdit

- Adana ortadaki konumu ve limanlar sebebiyle projenin lojistik merkezi
- Ermeni çeteleri tren yolunun stratejik noktalarını vuruyor.

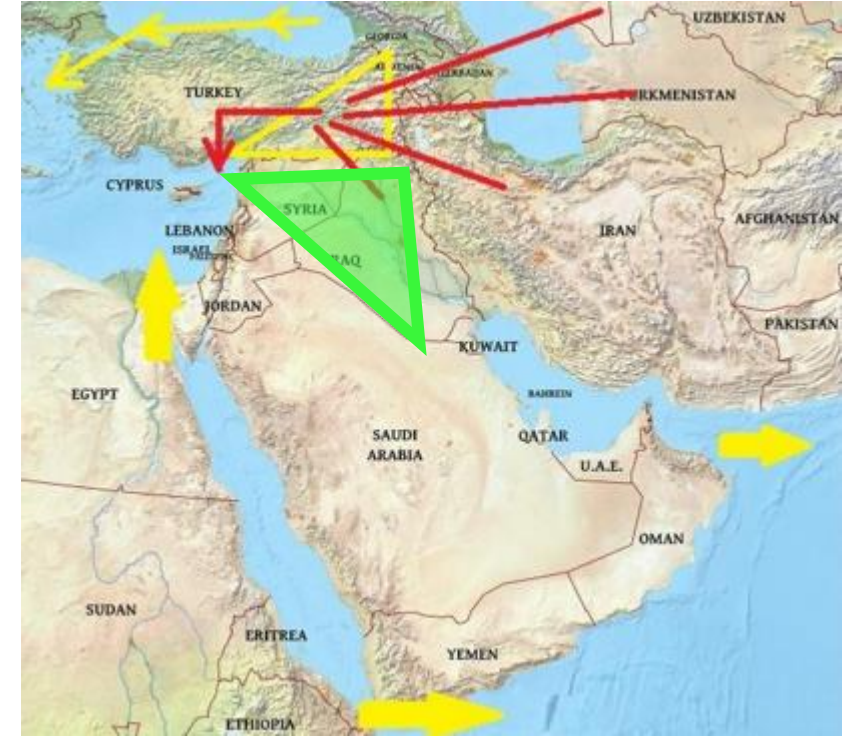
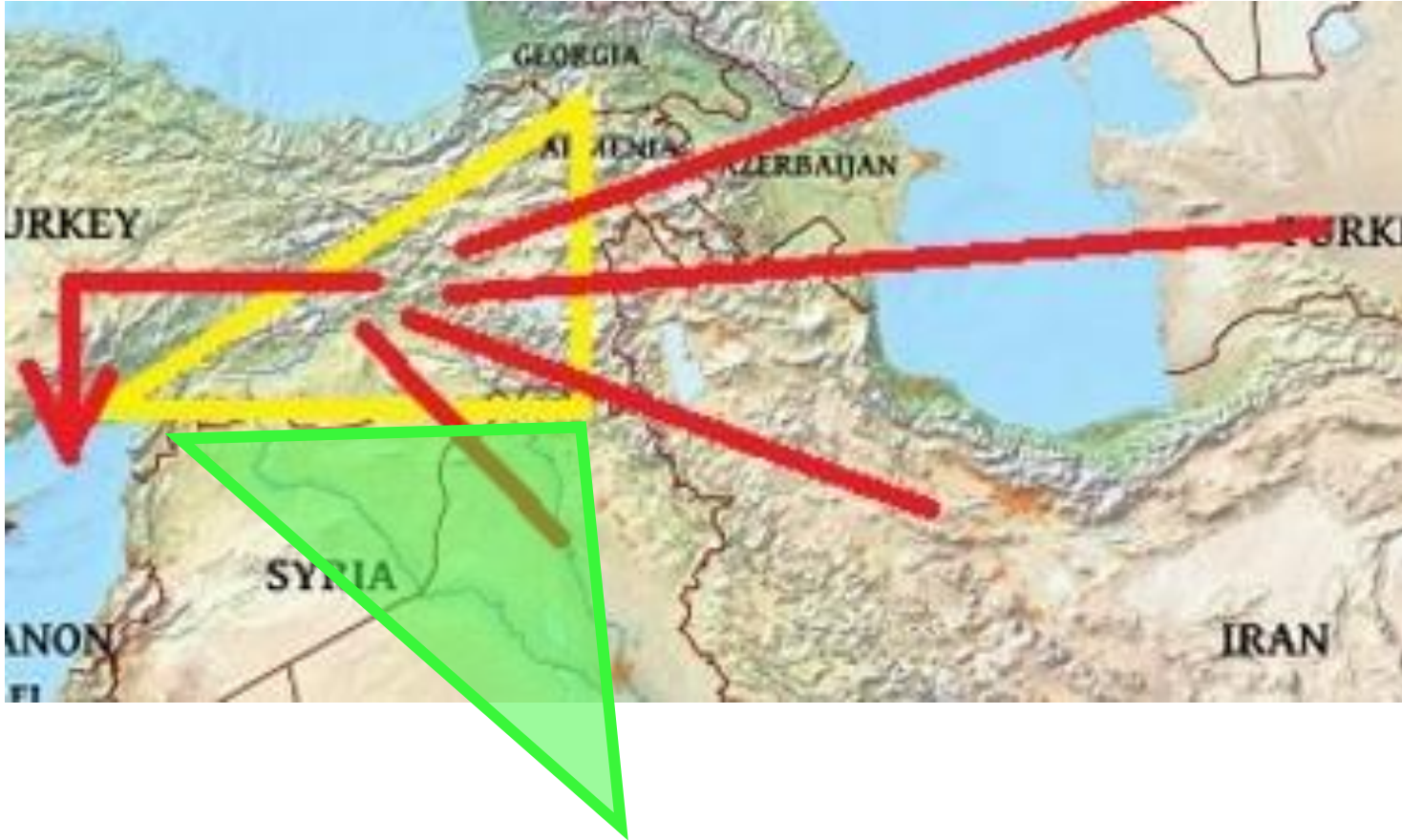

Herkesi mutlu etmek için yeni bir gezegen lâzım!

Büyük Ermenistan ve Büyük Kürdistan neden aynı yerde?

İngilizler ya çok şanslı ya da...

Hüseyin Hilmi Paşa kabinesi
isyancıların isteği ile istifa etti

Yerine Tevfik Paşa kabinesi
kuruldu

31 Mart Vakası (13 Nisan 1909)

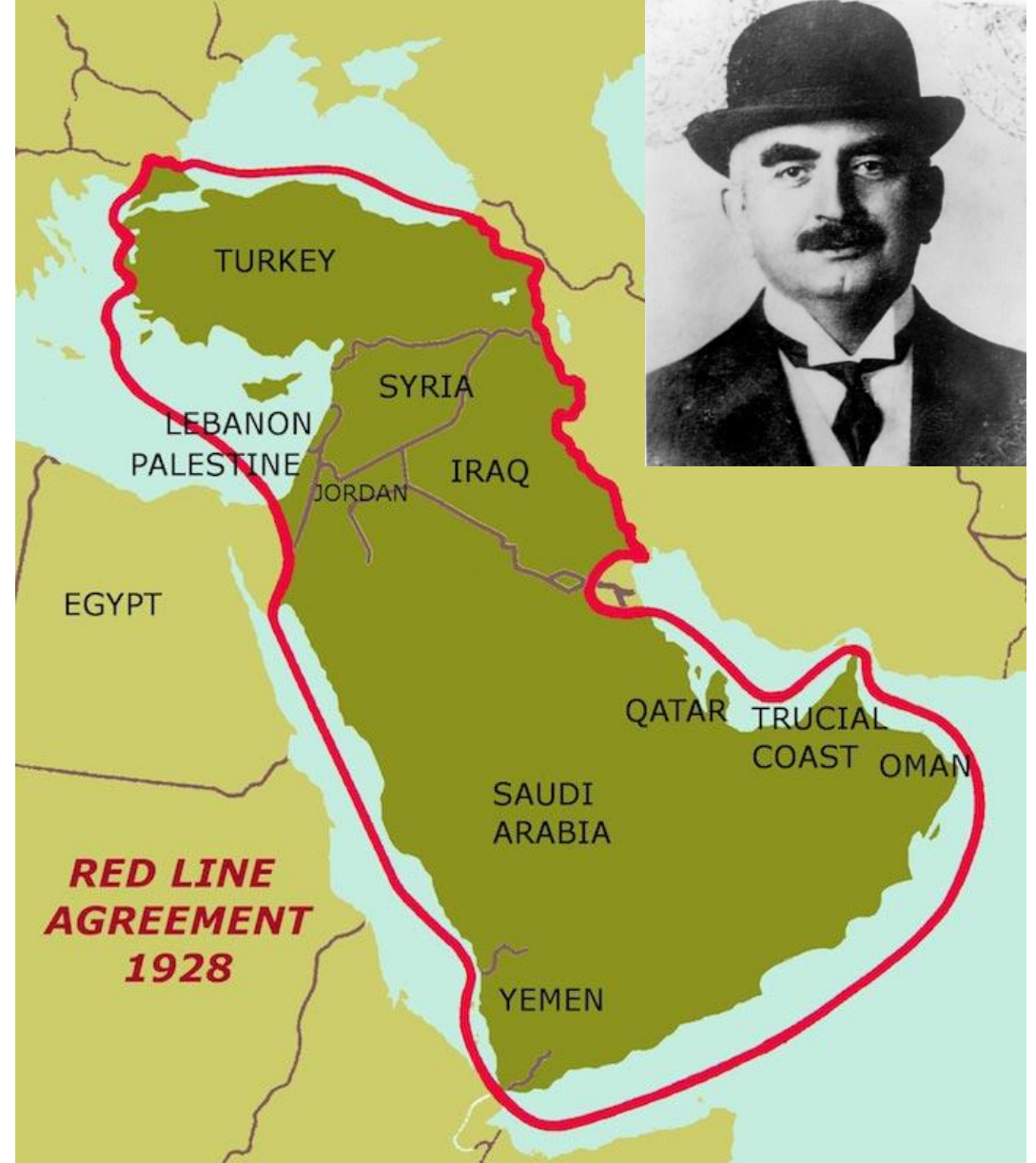
II. Abdülhamit'e hal edildiğini bildiren kurul

Hareket Ordusu askerleri Bakırköy'de

MR 5%

- 1915'te İngilizler Basra'yı, 1917'de Bağdat'ı ve 1918'de Kerkük'ü aldı. 1919 Paris Barış(!) Konferansı'nda bu toprakları Türkiye'den kopararak "Irak" adlı yeni bir ülke icad ettiler. Deutsche Bank iflas etmiş, Abdülhamid Han ölmüştü. Turkish Petroleum Company isim değiştirerek Iraq Petroleum Company oldu ve aktifleri Anglo-Persian Corporation dâhil bir kaç petrol şirketi arasında bölüştürüldü. Bu andan itibaren İngilizler ABD dışındaki petrol kaynaklarının tamamını ele geçirmiş oldular. Kalust Gülbenkyan hayattaydı, 1914 tarihli kontratlar elindeydi ve %5 komisyonunu istiyordu.
- 10 yıl süren mücadeleden sonra Temmuz 1928'de ünlü "Kırmızı Hat" çizildi ve Gülbenkyan'a bu bölgeden çıkarılan petrolden %5'lik payı verildi. O gün ödenen 840 milyon doların bugünkü karşılığı 39 milyar dolardır.

Balfour Deklarasyonu ve İsrail'in kuruluşu (1917)

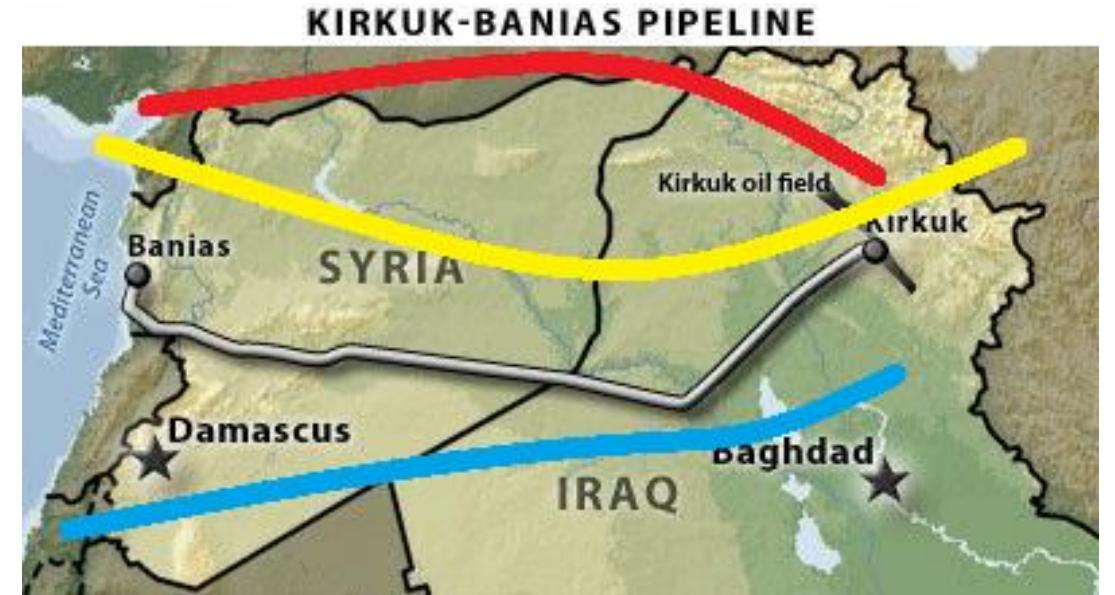
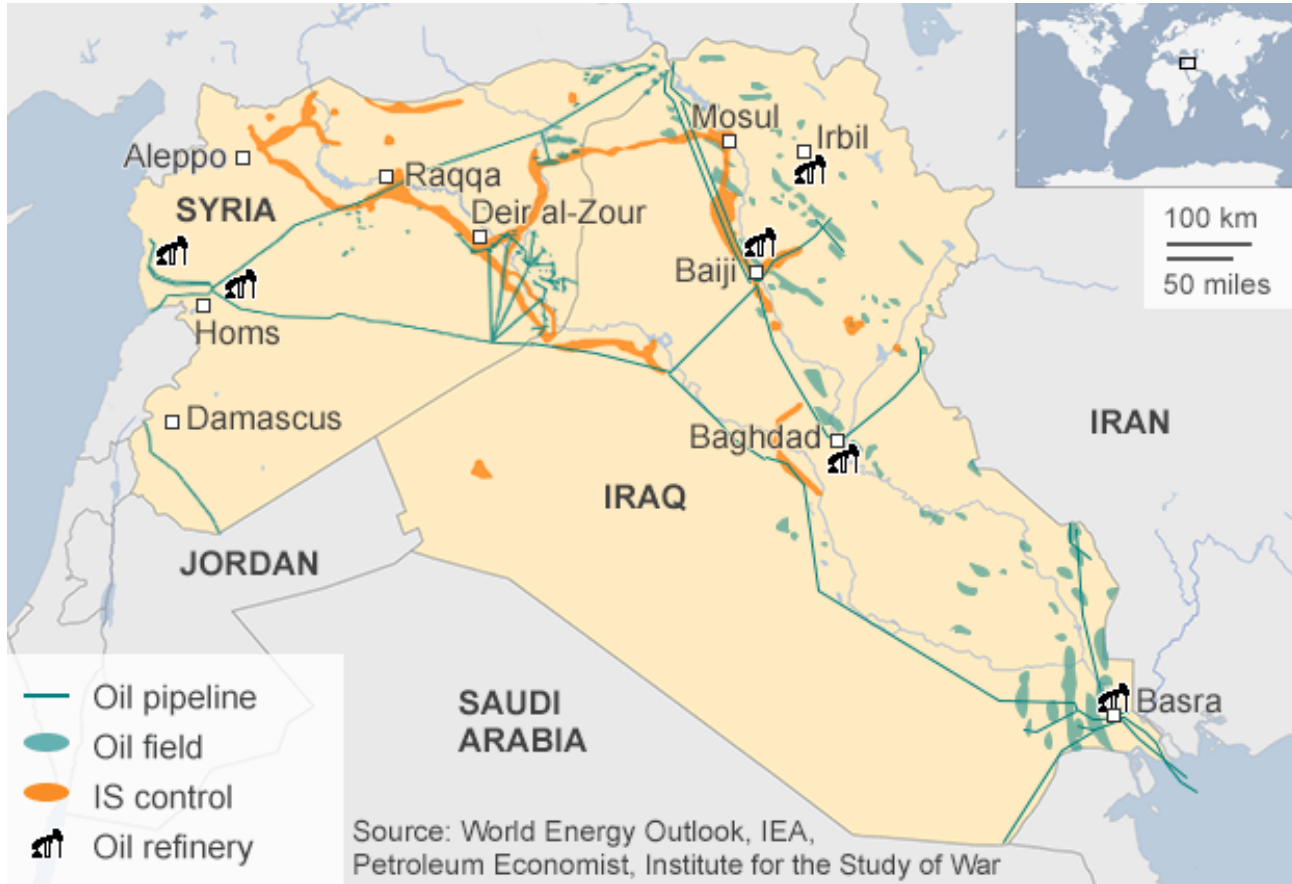
İngiliz Dışişleri Bakanı Balfour, Siyonist lider Rothschild'e şöyle hitap etmekteydi:

« ... Saygıdeğer Lord Rothschild, Majestelerinin Hükümeti adına kabineye sunulan ve kabul edilen Yahudi Siyonist isteklerini sempati ile karşılayan müteakip deklarasyonu iletmekten memnuniyet duyarım. "Majestelerinin Hükümeti, Filistin'de Museviler için bir milli yurt kurulmasını uygun karşılamaktadır ve bu hedefin gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak için elinden geleni yapacaktır. Filistin'deki mevcut Musevi olmayan toplumların sivil ve dini haklarına ve başka ülkelerde yaşayan Musevilerin sahip oldukları hak ve politik statülerine zarar verecek hiçbir şeyin yapılmayacağı açıkça anlaşılmalıdır. Bu deklarasyonu Siyonist Federasyonu'nun bilgisine sunmanızdan memnuniyet duyacağım ... »

Ceyhan, Banias, Hayfa : Bir boru için ölmek...

Çanakkale Savaşı bitti mi?

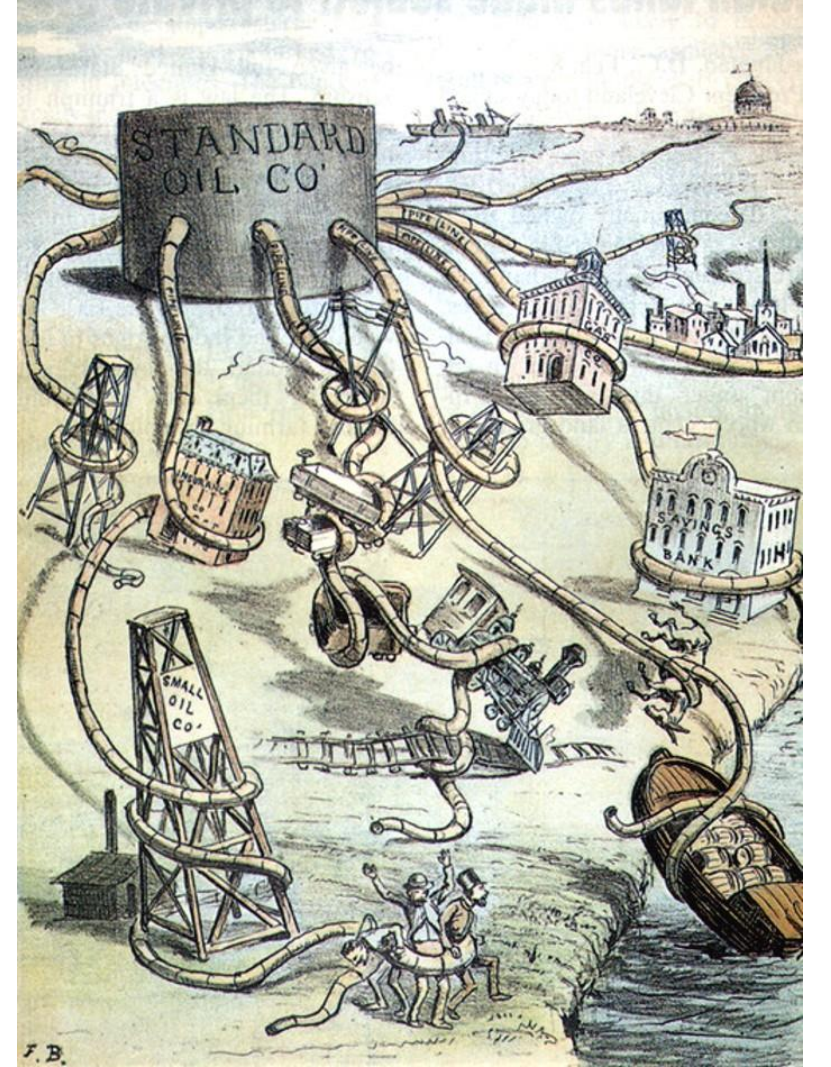
"... Savaş sırasında gerçek o kadar kıymetlidir ki daima yalanlardan oluşan bir muhafız alayınca korunmalıdır ..."
Winston Churchill

Herkese duymak istediği şeyi söyledi: Osmanlı'dan Jön Türkleri, Fransızlardan petrolün yerini, Ruslardan sosyalist devrimi, Araplardan İsrail'i gizledi.

Türkler ve Araplar vezir değil piyon

- Amerikan Petrol şirketi Standard Oil (Rockefeller ailesi) Irak'taki Britanya hâkimiyetini sarsmak ve pastadan pay almak için her yolu deniyor:
- Bağdat'ta Britanya düşmanı Arap ayaklanmalarını kışkırtma,
- Osmanlı güçlerine petrol yardımı,
- Ankara hükümeti kurulduktan sonra Berlin-Bağdat demiryoluna finansal ve teknik destek.
- Gerçek kavga Britanya ve ABD arasında.

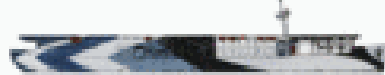
2ci Dünya Savaşı petrol yüzünden mi çıktı?

- Sadece Normandiya çıkartması için ABD para 18.6 milyar dolar harcadı. Özgürlüğü, demokrasiyi ya da Fransız peynirlerini korumak için miydi?
- 1939'da bilinen petrol kaynaklarının %98'i ABD, İngiltere ve Fransa'nın kontrolü altında. Müttefikler, sömürgeler ve kukla devletler vasıtasıyla petrol taşınan yollar da aynı ülkelerin elinde.
- « Özgürlük düşmanı » Almanya, Japonya ve İtalya ise tam tersi durumdalar. Petrol yok!
- Gerçekte « özgür dünya » da zalim: ABD kendi ülkesindeki Japon kökenlileri, Britanya ise sömürgelerindeki « asileri » toplama kamplarında öldürüyor.

UNITED STATES NAVY

1939 1945

Long Island class escort aircraft carrier

Albatross class light cruiser

Pompano class submarine

Bogue class escort aircraft carrier

USS Bagley

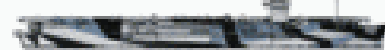
E-1 converted class Oiler

Owens class light cruiser

Worcester class DD

Cassidy class escort aircraft carrier

APD-1 class DE

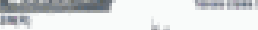
Wicket class AKA

LST

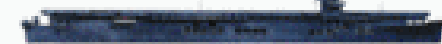
LST

Barracuda class submarine

Worcester class DD

Bangor class escort aircraft carrier

APD-1 class DE

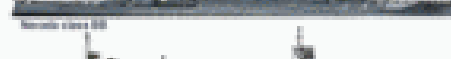
APD-1 type Wickes/Canon Supply DE

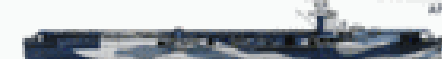
Parran class heavy cruiser

Edwards-Ross class CA

Worcester class DD

Commencement Bay class escort aircraft carrier

Easton class submarine

Northampton class heavy cruiser

Parker class DD

Admiral class DD

Independence class light fleet aircraft carrier

LSD

Portland class heavy cruiser

Somers class DD

Pennsylvania class BB

USS Ranger

Wheeler class DD

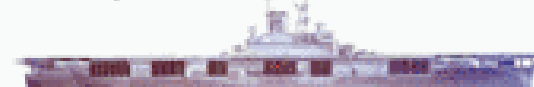
New Orleans class heavy cruiser

Armed class DD

New Mexico class BB

USS Albatross

Fletcher class DD

Barnegat class AOE

Gearing class DD

California class BB

Yorktown class fleet aircraft carrier

Albatross class submarine

Des Moines class heavy cruiser

Sims class DD

California class BB

Carson class fleet aircraft carrier

LST

USS Wichita

Newhall class transport submarine

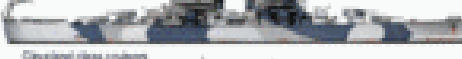
New Virginia class DD

LST

LST

Cleveland class cruiser

Bryant class DD

South Dakota class battleship

Essex class fleet aircraft carrier

Essex class submarine

Baltimore class heavy cruiser

Grady class DD

South Carolina class battleship

Mississippi class fleet aircraft carrier

Tiger class submarine

Albatross class battleship

Fox class submarine

Essex class battleship

Essex class battleship

2ci Dünya Savaşı petrol yüzünden mi çıktı?

- Japonya petrol ihtiyacının %80'ini ithal ediyor. ABD ve Hollanda 26 Temmuz 1941'de petrol ve çelik ambargosuna başladı.
- Saldırılan hedefler ya petrol yataklarıydı ya da o kaynaklara giden yollar üzerindeki kilit noktalardı.
- Savaş boyunca ABD ve müttefikleri istedikleri kadar petrol kullandılar. Almanya, İtalya ve Japonya ise sürekli stoklarını saymakla meşguldüler.

2ci Dünya Savaşı petrol yüzünden mi çıktı?

- Almanya'da kömürden yakıt üreten 20 fabrikanın Mayıs 1944'ten itibaren Amerikan uçaklarınca bombalanması (**Teknolojiyi Hitler'e veren Amerikan Dupont corp.**),
- Ağustos 1944'te Romanya'daki petrol yataklarına yapılan Rus saldırısı ve Almanların Ploiesti'yi kaybetmesi; bu tarihten itibaren petrol üretiminin durması, Alman ordusunun bir daha yenilen **ME**yecek olan stokları tüketmesi.
- 1945 başında, Normandiya çıkarmasından bir kaç gün sonra Wight adasıyla Cherbourg arasına petrol boru hattı döşenmesi. Devasa Amerikan ordusunun ihtiyaçlarını karşılaması imkânsız olduğundan yeni boru hatları döşendi ama 1945 martına kadar uçaklar 200 litrelik bidonlarla yakıt taşımaya devam ettiler. Bu boru hattı olmaksızın taşıma petrolle Almanya içlerine girilmesi imkânsız olurdu.

2ci Dünya Savaşı petrol yüzünden mi çıktı?

Modern toplumların endüstrileşmiş savaşları başlamadan önce kimse farkında değildi. Tabi süvari birliklerinin ve piyadenin de “yakıt” problemi vardı. Gerekli saman, arpa, keçi boynuzu, ekmek ve suyu tedarik etmek lojistik bir problemdi ama bir jeopolitik konusu değildi.

Ortaçağda su kuyuları düşmanda iken çöle ordusunu sokup helâk olan komutanlar vardı. Bugün kendi petrolü olmayan Türkiye gibi bir ülkeyi savaşa sokmak yenilgiyi peşinen kabul etmektir.

Marshall Planı (1948-1951)

2. Dünya Savaşı sonrasında ABD tarafından Avrupa'ya verilen ve **resmi hedefi antikomünizm olan** ekonomik yardım paketi. Türkiye dahil 16 ülke bu plandan yararlandı.

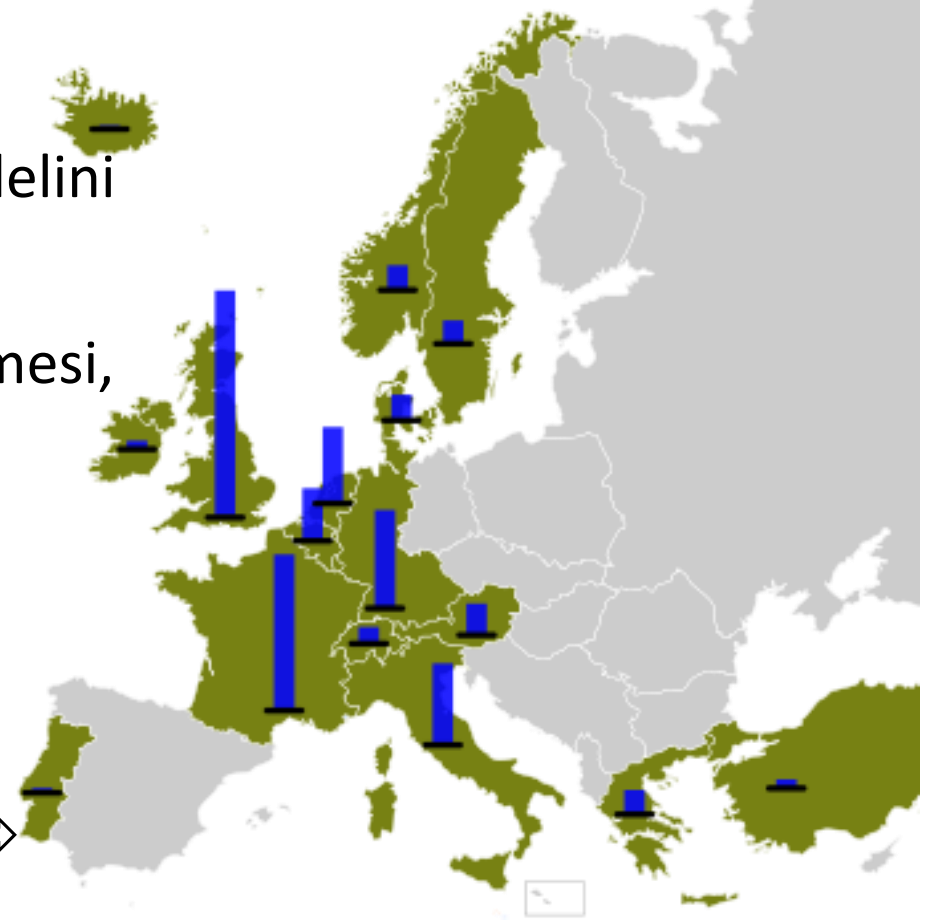
Marshall Plan (1948-1951)

Marshall Planı (1948-1951)

Resmî amacı savaşı önlemek olan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (1951) gerçekte ABD'nin üretim ve tüketim modelini Avrupa'ya ihraç etmek için bir laboratuvardı:

- İş bölümü ve işçilerin adeta askerî bir sıkılıkta takip edilmesi,
- Ülkeler arası rekabeti azaltıp işçiler arası ve işçi-makine rekabetini körükleme,
- İşçiyi işçiye kırdıran ve sendikaların gücünü azaltan bir merkezîleşme:
  - Avrupa kömür ve demir üretiminin makineleşmesi ⇒ Finansal ve teknik tekelleşme,
  - Ulusal piyasaların birleşmesi ⇒ Grevin sebep olduğu demir/kömür eksikliğinin komşu ülkeden tazmin edilmesi.

Marshall Planı (1948-1951)

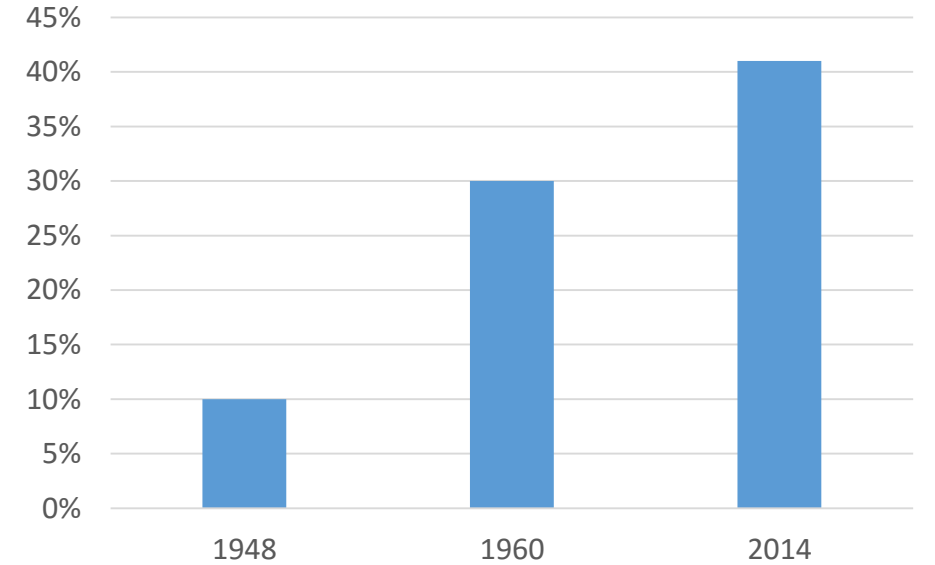
Amerikan şirketlerinin Körfez ülkelerinden getirdiği petrol sadece Amerikan dolarıyla satın alınabiliyordu.

Marshall yardımıyla Avrupa işte bu petrole müptelâ hale getirildi:

- Rafineri ve endüstriyel petrol kazanlarının inşaatı,
- Mazot ve benzinle işleyen araçların hibe edilmesi,
- Avrupalıların kendi otomotiv sektörlerini kurmak için yardım,
- Karayollarının ve petrol boru hatlarının, dolum tesislerinin yaygınlaştırılması,
- Marshall yardımı kapsamında doğrudan petrol verilmesi.

Avrupa Enerji Tüketiminde Petrol

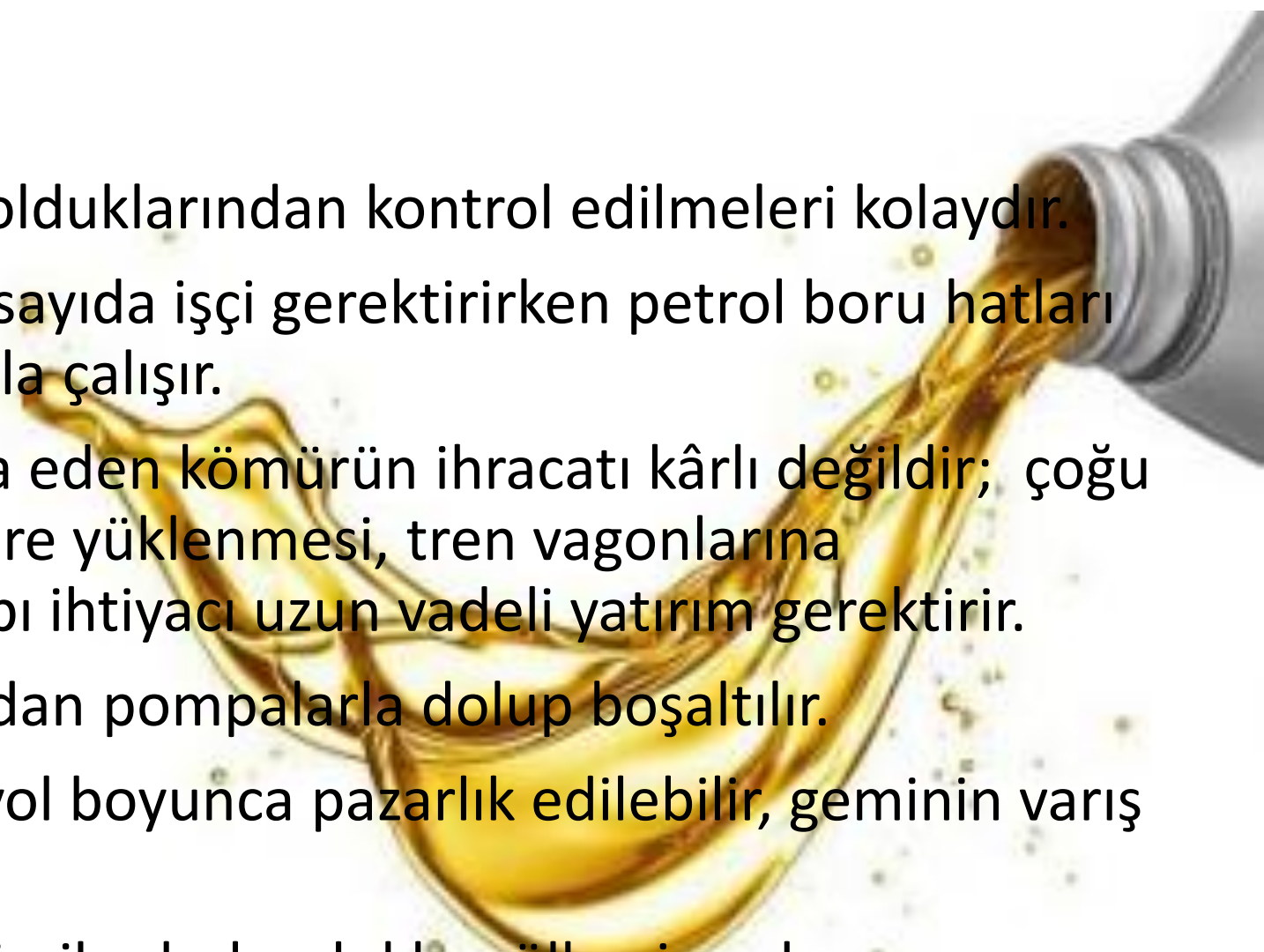
Laik Fransa'nın İslâm(!) devrimi

- **1921-1925:** Pehlevi Hanedanı'nı İran'ın başına geçiren bir dizi hükümet darbesi. Petrol Amerikan şirketlerine geçti.
- **1951:** Musaddık 1951 yılında İran Başbakanlığına geldi ve 1953 yılında darbe ile devrildi. İran'daki ABD-İngiliz petrol tesislerini millileştirdi. Musaddık Batı medyası tarafından **“tehlikeli bir komünist diktatör”** olarak damgalandı. Teknolojik ve ticarî amborgo ile İranlıların kendi petrollerini çıkarmaları ve satmaları engellendi.
- **1953:** Ajax Operasyonu, Britanya ve ABD tarafından, İran'ın demokratik olarak seçilen başbakan Musaddık'ı devirmek için düzenlenen harekât. Petrol Amerikan-Britanya şirketlerine geçti.
- **1979:** İran İslam(!) Devrimi, Humeyni liderliğinde Muhammed Rıza Pehlevi devrildi, petrol Fransız şirketlerine geçti.

Petrol Sıvıdır

- Petrol işçileri toprağın üzerinde olduklarından kontrol edilmeleri kolaydır.
- Kömür taşıyan demir yolları çok sayıda işçi gerektirirken petrol boru hatları sadece pompalama istasyonlarıyla çalışır.
- Petrolün yarısı kadar enerji ihtiva eden kömürün ihracatı kârlı değildir; çoğu üretildiği ülkede tüketilir. Gemilere yüklenmesi, tren vagonlarına boşaltılması zordur; uygun altyapı ihtiyacı uzun vadeli yatırım gerektirir.
- Petrol ise sıvı halde bulunduğundan pompalarla dolup boşaltılır.
- Petrol taşıyan bir geminin yükü yol boyunca pazarlık edilebilir, geminin varış limanı değiştirilebilir.
- Kömür çıkaran ve trenle taşıyan işçiler buldukları ülkenin çalışma kanununa tabidir. Oysa petrol tankerlerindeki işçileri sömürmek çok daha kolaydır.

Kârlar özel, zararlar ise halka ait!

- Britanya 20ci asırda kömürünün %15'ini genellikle yakın ülkelere ihraç edebiliyordu.
- 1920'lerde dünyadaki petrolün %60-%80'i ihraç edilmekteydi. 1970'te deniz ticaretinin %60'ı petroldü.
- Petrol şirketleri G20 ülkelerine ulusal güvenlik şantajı yaparlar ve pek vergi ödemezler. **Sorun çıkararak hükümetleri devirirler.**
- Denizden petrol çıkaran offshore platformlar da gemilerin faydalandığı esneklikten faydalanır.
- Çevreyi koruma, işçi hakları ve vergi gibi konularda petrol şirketleri torpillidir.

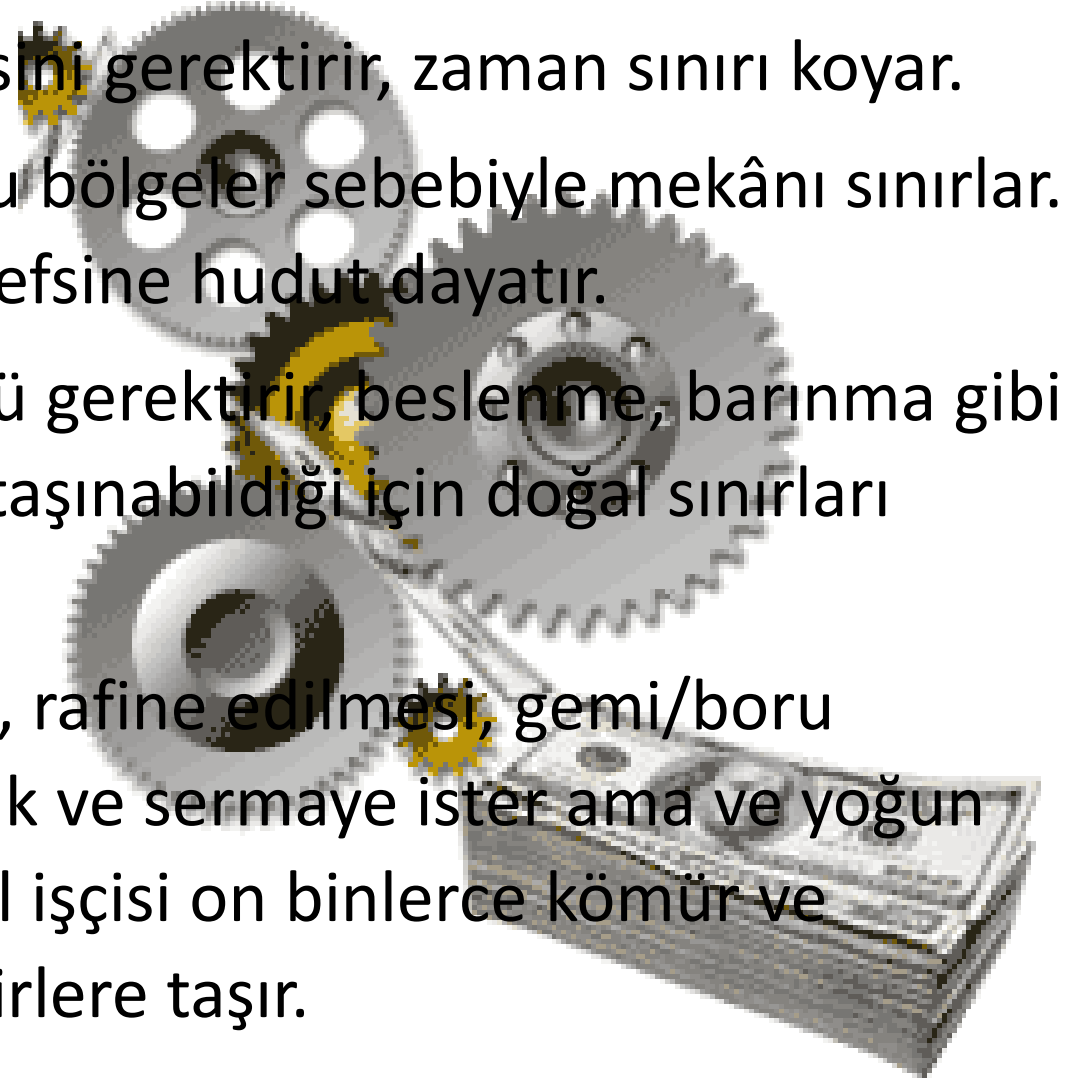
Nükleer enerji karşıtı çevreciler(?)
ASLA petrol şirketlerini
eleştirmezler. Neden?

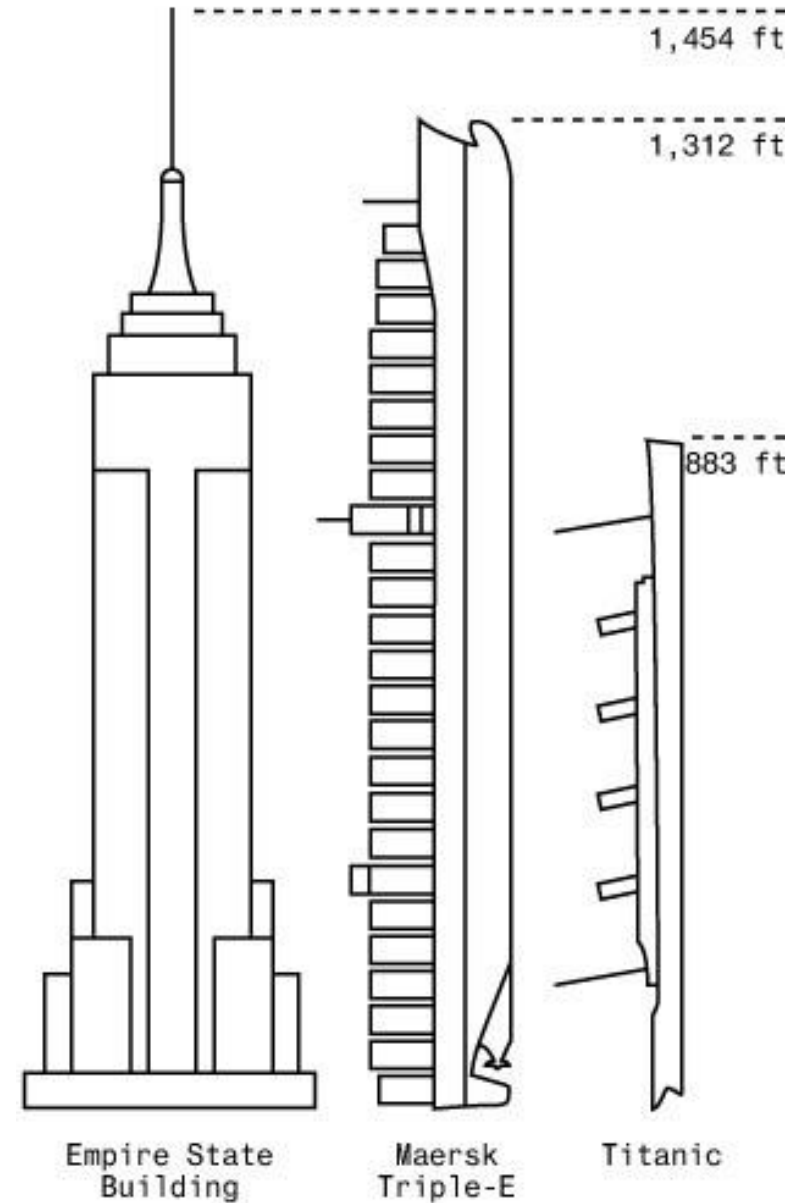
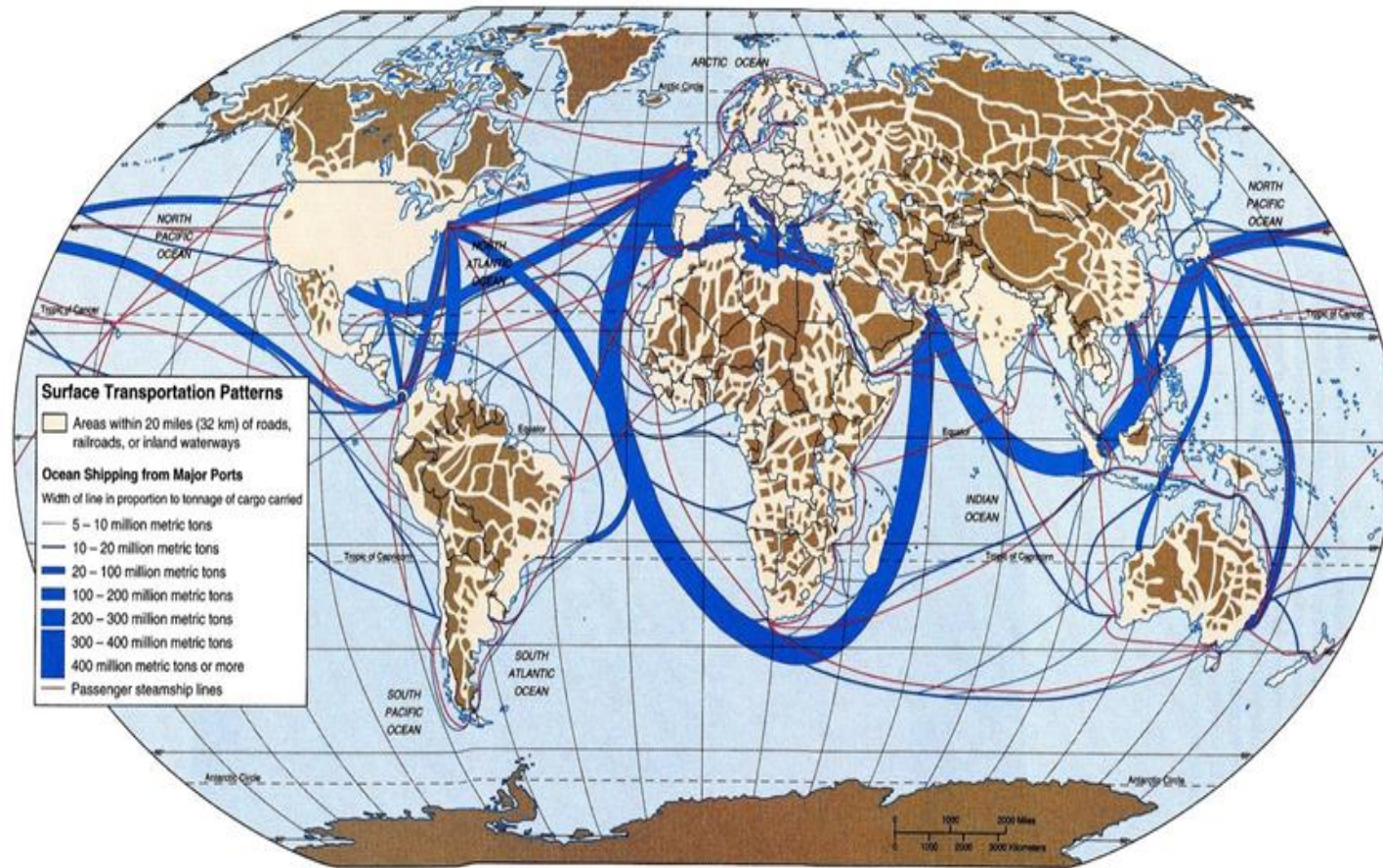

Petrolün Küreselleştirici / Kapitalist Etkisi

- Odun geniş orman alanlarının yenilenmesini gerektirir, zaman sınırı koyar.
- Nehir ve rüzgâr bu güçlerin müsait olduğu bölgeler sebebiyle mekânı sınırlar. Ayrıca mevsimler, taşma, kuraklık insan nefsine hudut dayatır.
- Kömür tıpkı odun gibi yoğun insan gücünü gerektirir, beslenme, barınma gibi kısıtları vardır. Ama trene/gemiye konup taşınabildiği için doğal sınırları genişletir.
- Petrol yatağının keşfedilmesi, çıkartılması, rafine edilmesi, gemi/boru hattıyla satış noktasına taşınması uzmanlık ve sermaye ister ama ve yoğun insan gücüne gerek yoktur. Onlarca petrol işçisi on binlerce kömür ve demiryolu işçisi kadar enerjiyi çıkarıp şehirlere taşır.

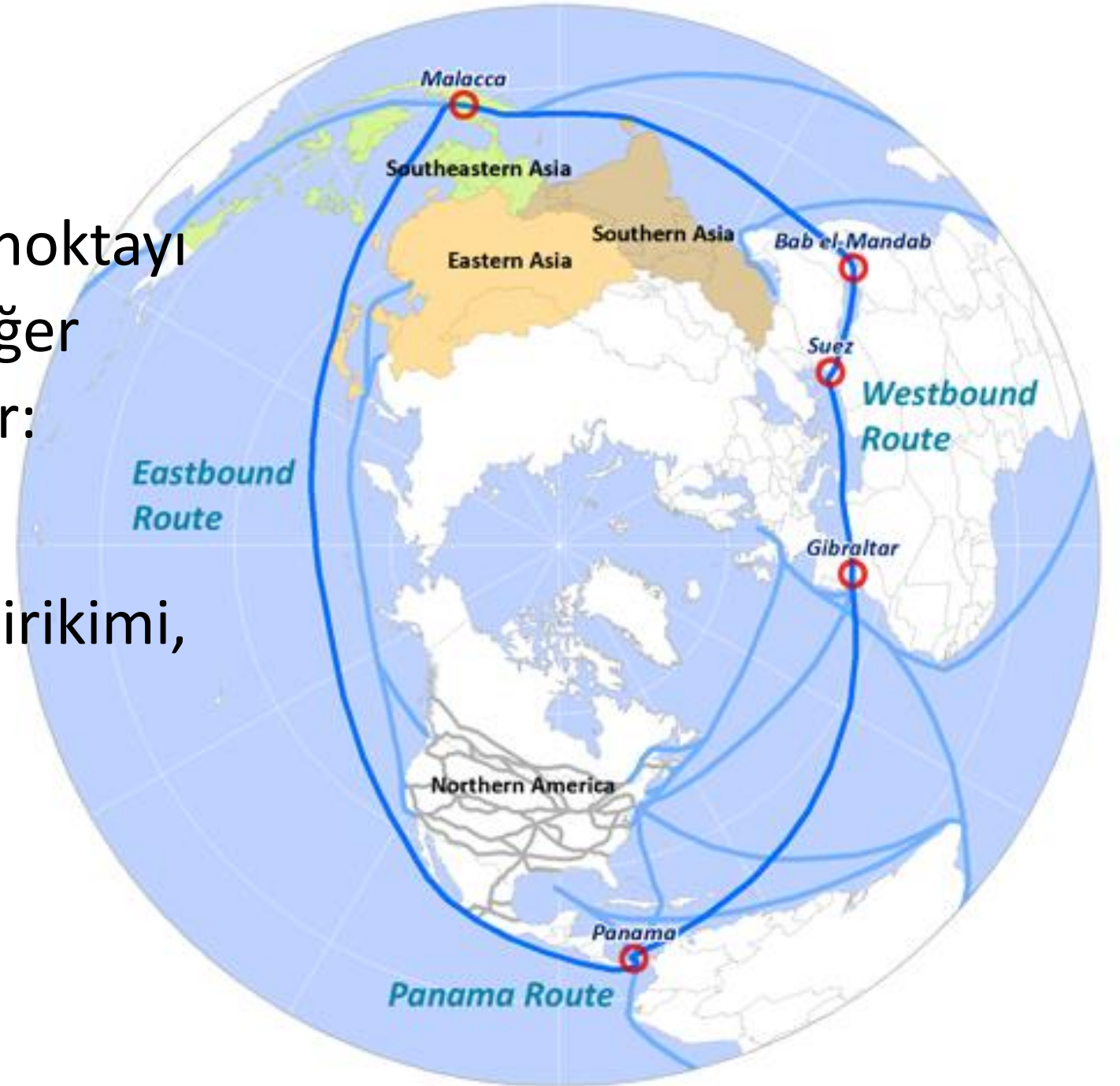
Bugünkü Ticaret Yolları

Ticaret Yolları

Güçlü bir donanma ile beş noktayı kontrol edebilen bir ülke diğer ülkeleri tahakküm altına alır:

- Hammadde erişimi,
- Ticaret yoluyla sermaye birikimi,
- Bir noktaya asker/silah göndermek.

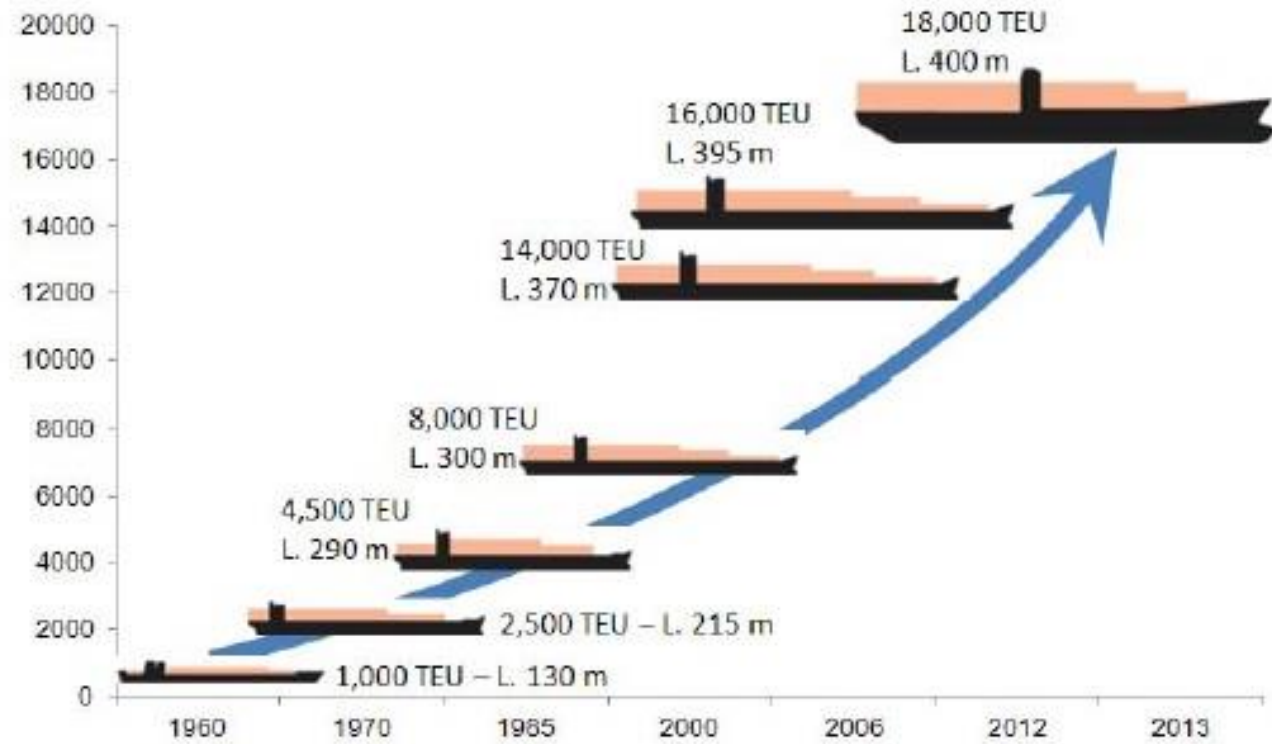

Artan Ticaret Hacmi

Figure 1: Increase in size of the largest container ships

Source: Deutsche Bank and sector data

Demokrasi erdem değil ateşkes rejimidir. Özellikle kömür ve demiryolu işçilerinin birleşip devlete ve sermayeye kafa tutabilme gücünün neticesidir. İşçileri birleştiren şey Marx'ın zannettiği gibi sınıf bilinci, ortak bir dünya görüşü yahut ortak bir maneviyat değildi. İşçiler enerji ve ulaşımı kilitleyip ülkenin fişini çekebildikleri için demokratik haklar elde ettiler. Petrol bu gücü işçileri ellerinden aldığı için bugün Batı'da demokrasi gerilemeye başladı. Halkın kaybettiği iktidar gücü enerji, savunma ve finans sektörlerinin eline geçti.

Petrol demokrasi önündeki en büyük engeldir

- Bugün olduğu gibi 100 yıl önce de gerekenin çok üzerinde petrol vardı dünyada.
- Petrolün tarihi ulusların çatışan çıkarları değil tekel için savaşıyan batılı şirketlerin tarihidir.
- Bu şirketlerin amacı çok petrol çıkarıp satmak değil rakiplerinin çıkarmasına engel olarak fiyatı kontrol etmektir.
- İstanbul'dan Moskova'ya ve Tahran'a uzanan bir dizi devrim, yer değiştiren güya ulusal sınırlar bölgede değil Londra ve Paris'te çizildi.
- Petrol şirketleri ticarî çıkarlarını hükümetlere “ulusal güvenlik” diye göstermeyi daima başardılar.
- Hükümetler ise kömür gibi yerli enerji kaynaklarını çıkaran ve taşıyan işçilerin baskısından kurtulmak için yabancı ülkelerden petrol çıkaran tekele boyun eğdi.
- Kömürden petrole geçişin tarihi demokrasiden oligarşiye geçişin de tarihidir. Petrol hem onu kullanan batı ülkelerinde hem de çıkartıldığı Arap ülkelerinde demokrasi önündeki en büyük engeldir.

Dünyanın en büyük 20 şirketinden 9'u petrolcü

☐ Kamuya ait firmalar

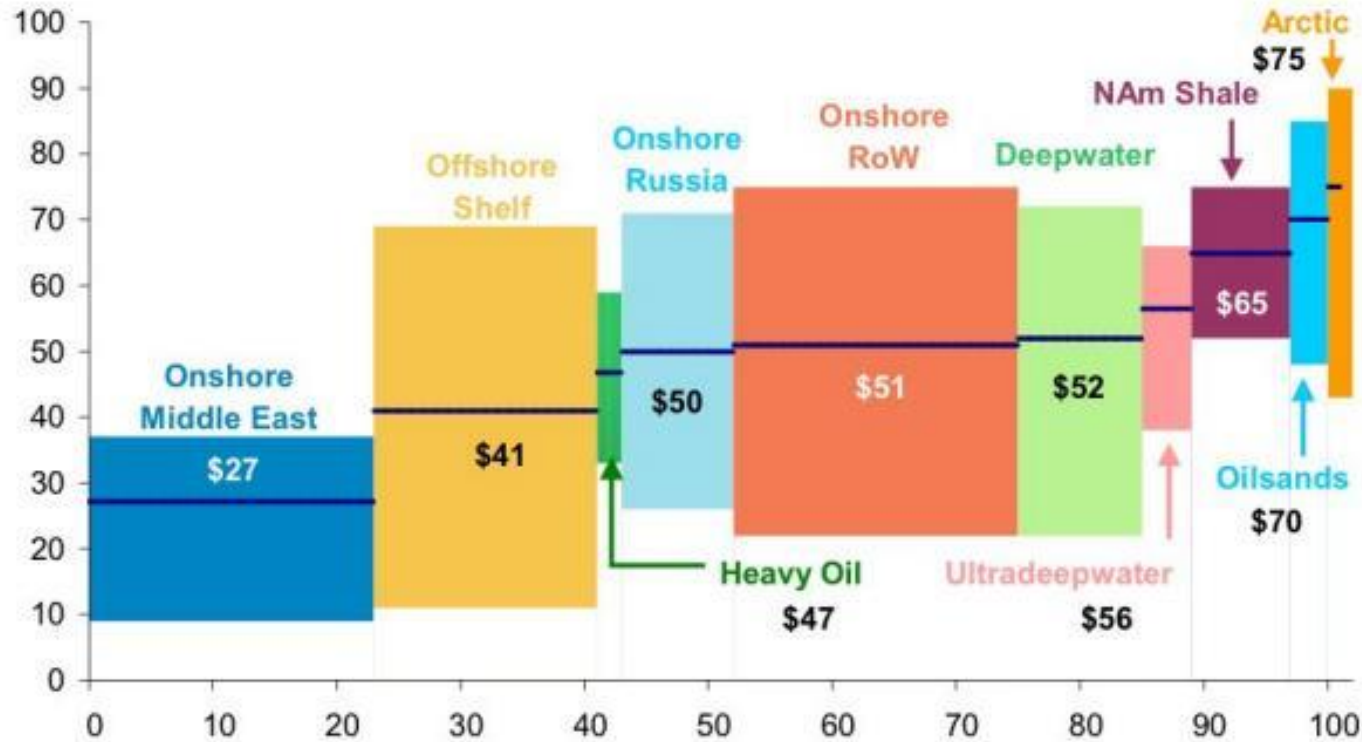
Ranking ♦	Name ♦	Industry ♦	Revenue (USD billions) ♦	Headquarters ♦
1	Wal-Mart Stores, Inc.	Retail	\$485	 Bentonville, Arkansas
2	Sinopec Group	Oil and gas	\$455	 Beijing
3	China National Petroleum Corporation	Oil and gas	\$428	 Beijing
4	Saudi Aramco	Oil and gas	\$378	 Dhahran
5	State Grid	Electric utility	\$333	 Beijing
6	Samsung	Conglomerate	\$305	 Suwon
7	Royal Dutch Shell	Oil and gas	\$273	 The Hague London
8	ExxonMobil	Oil and gas	\$268	 Irving, Texas
9	Vitol	Commodities	\$270	 Rotterdam; Geneva
10	Kuwait Petroleum Corporation	Oil and gas	\$252	 Al Shuwaikh
11	Volkswagen	Automotive	\$245	 Wolfsburg
12	Apple	Consumer electronics	\$234	 California
13	Toyota	Automotive	\$227	 Toyota, Aichi
14	BP	Oil and gas	\$223	 London
15	Glencore	Commodities	\$221	 Baar
16	Total	Oil and gas	\$212	 Courbevoie
17	Berkshire Hathaway	Conglomerate	\$195	 Omaha, Nebraska
18	McKesson	Pharmaceuticals	\$179	 San Francisco, California
19	China Railway	Transport	\$163	 Beijing
20	Phillips 66	Oil and gas	\$161	 Houston, Texas

Fiyat dalgalanması ihraç rezervlerini belirler

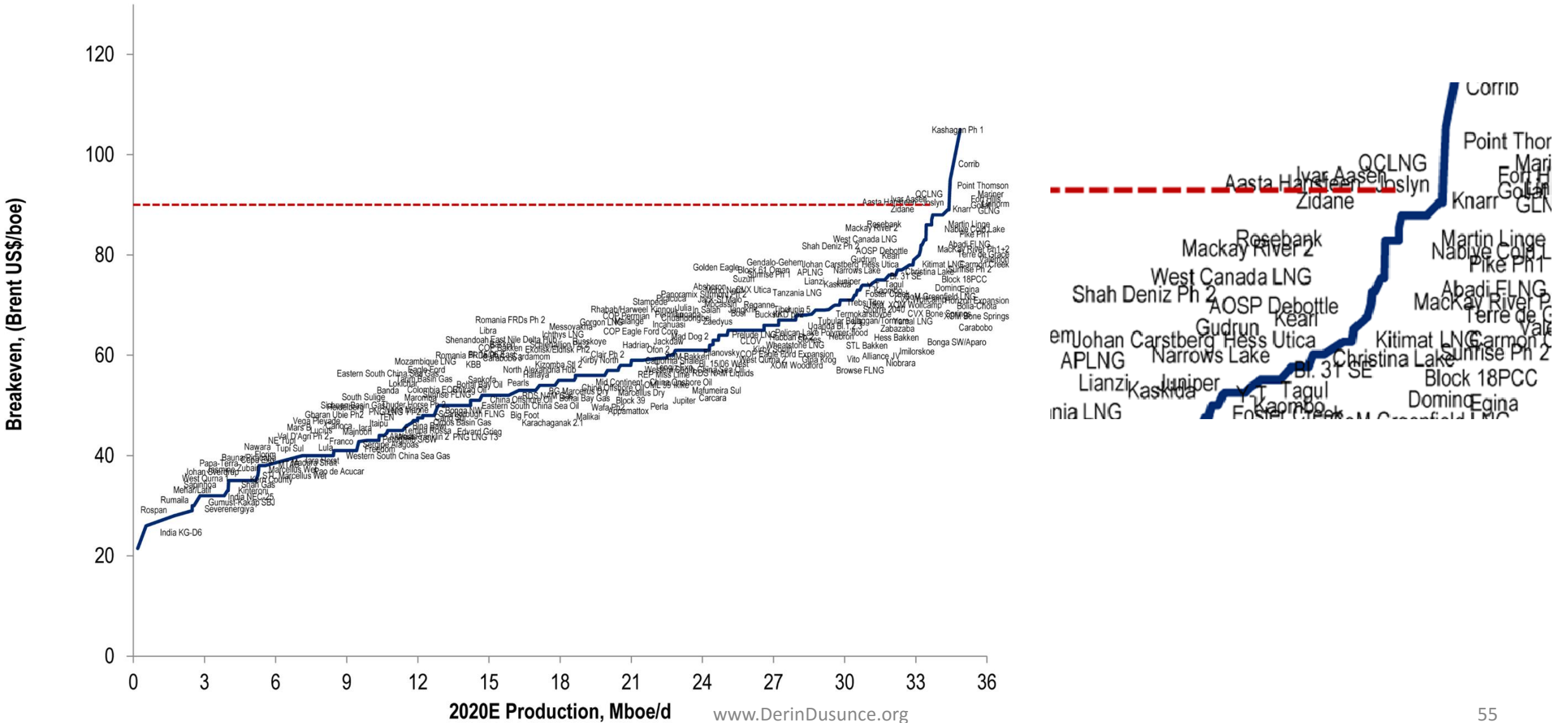
Crude Cost of Production Rises as Demand Grows

(x-axis: total liquids production; y-axis: avg Brent-equivalent breakeven price*, \$/bbl)

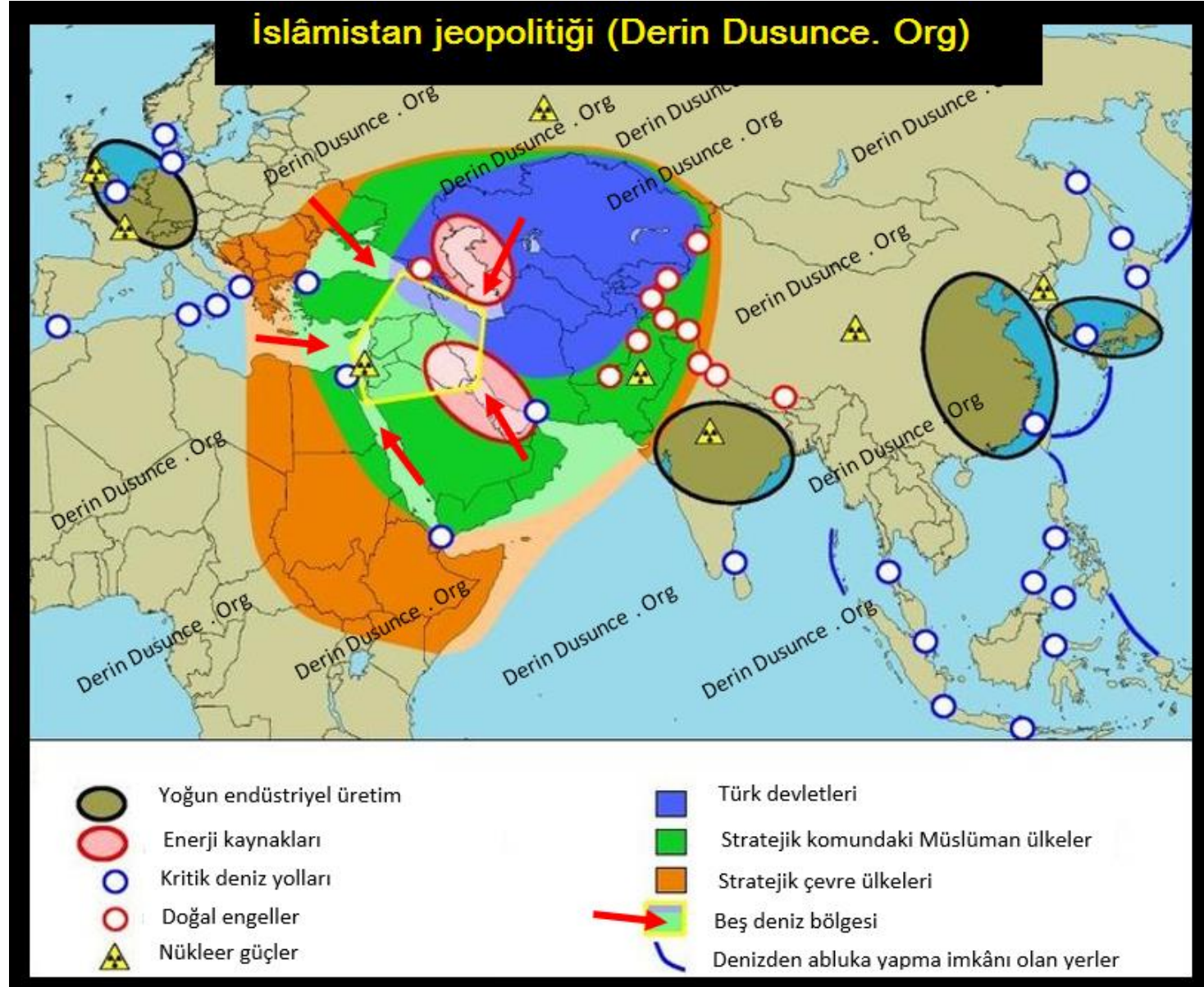

Source: Rystad Energy, Morgan Stanley Commodity Research estimates

Fiyat dalgalanması ihraç rezervlerini belirler

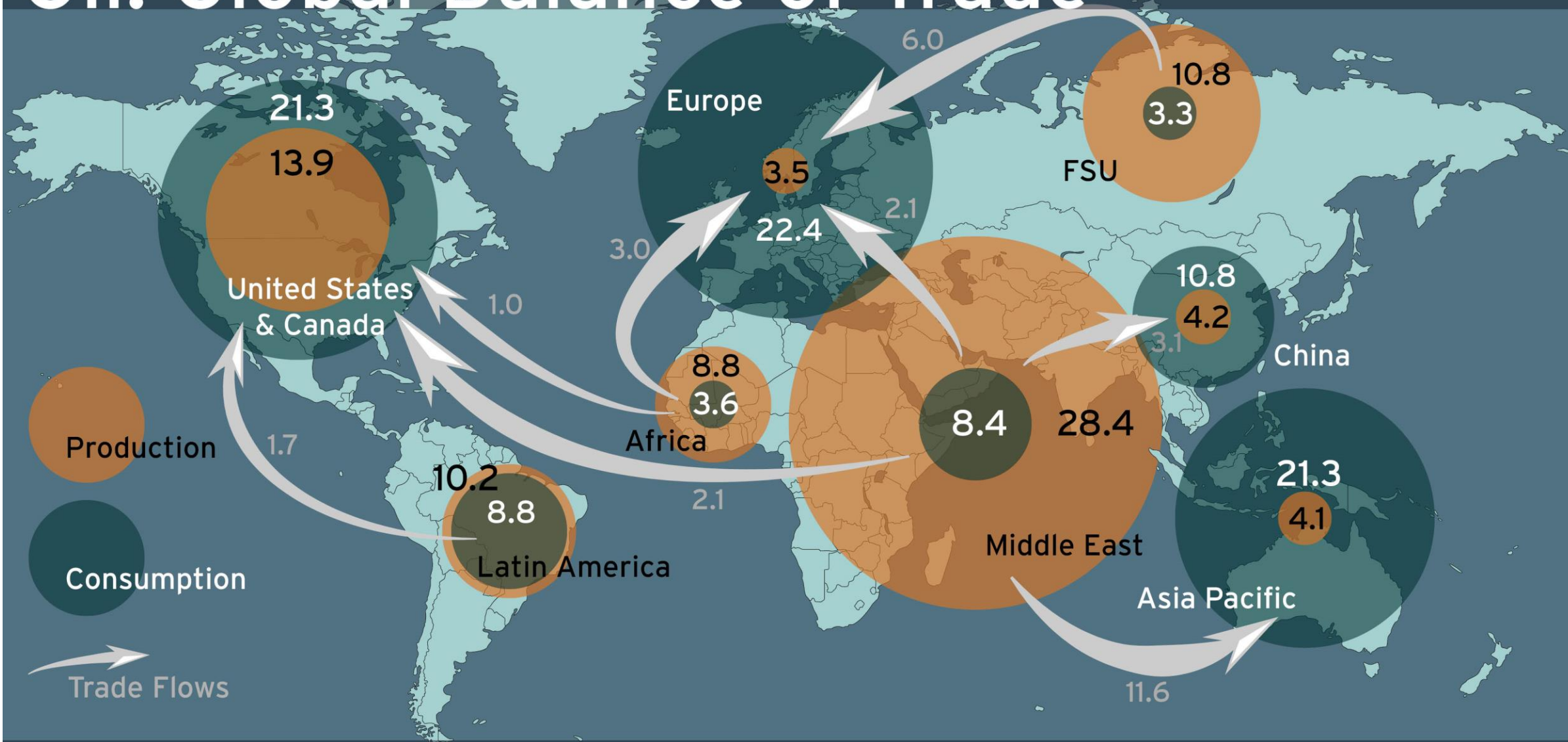

Sykes-Picot... Petrol müptelâsı dünyanın merkezi

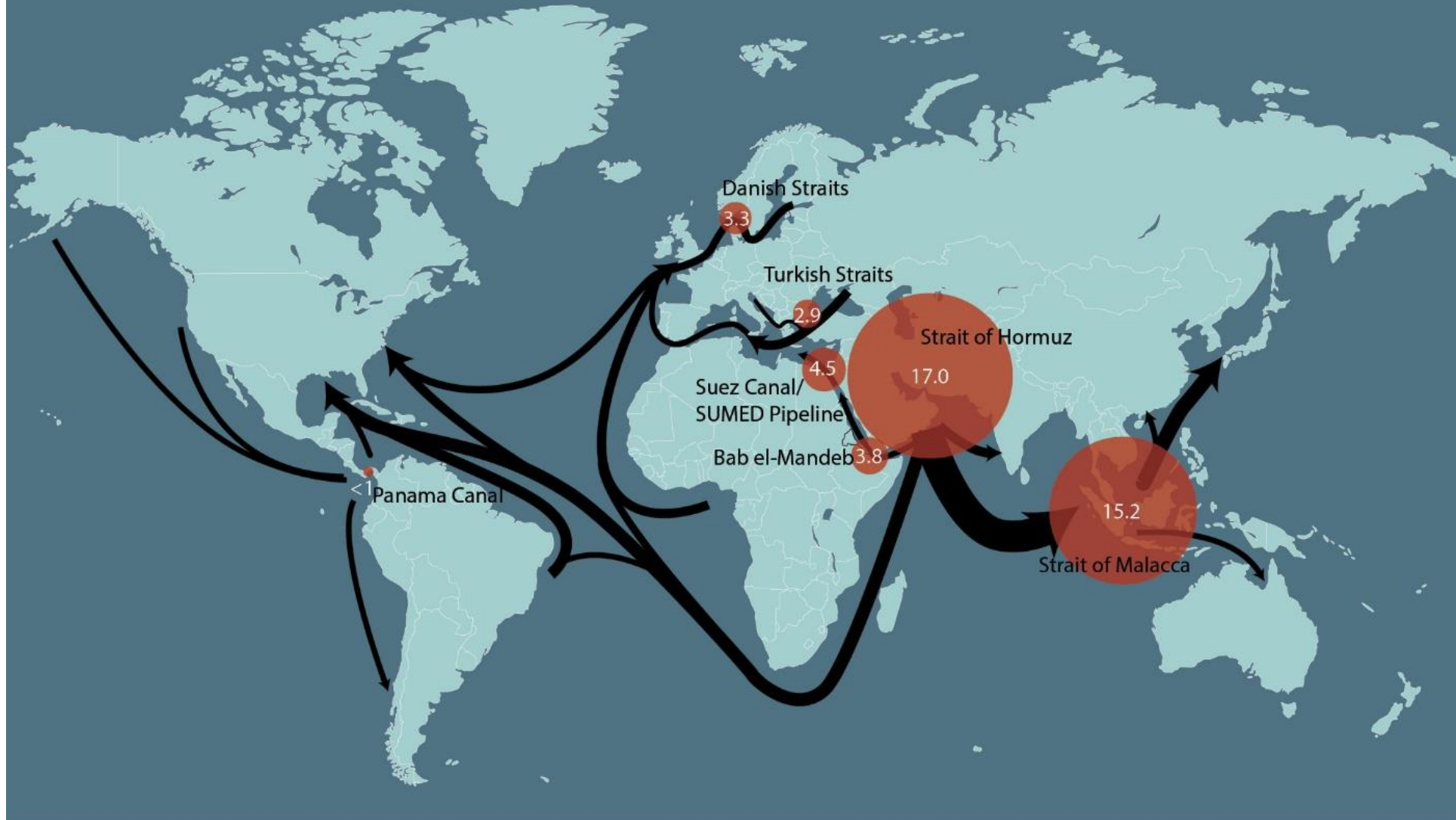
Oil: Global Balance of Trade

Source: SAFE analysis based on data from BP Statistical Review, all values in million barrels per day. Production and consumption values represented at scale. Only trade flows above 1 mbd represented.

Global Oil Transit Chokepoints

THE
FUSE

Igniting conversations and
commentary about energy

Source: EIA, 2013 data
Values in million barrels per day

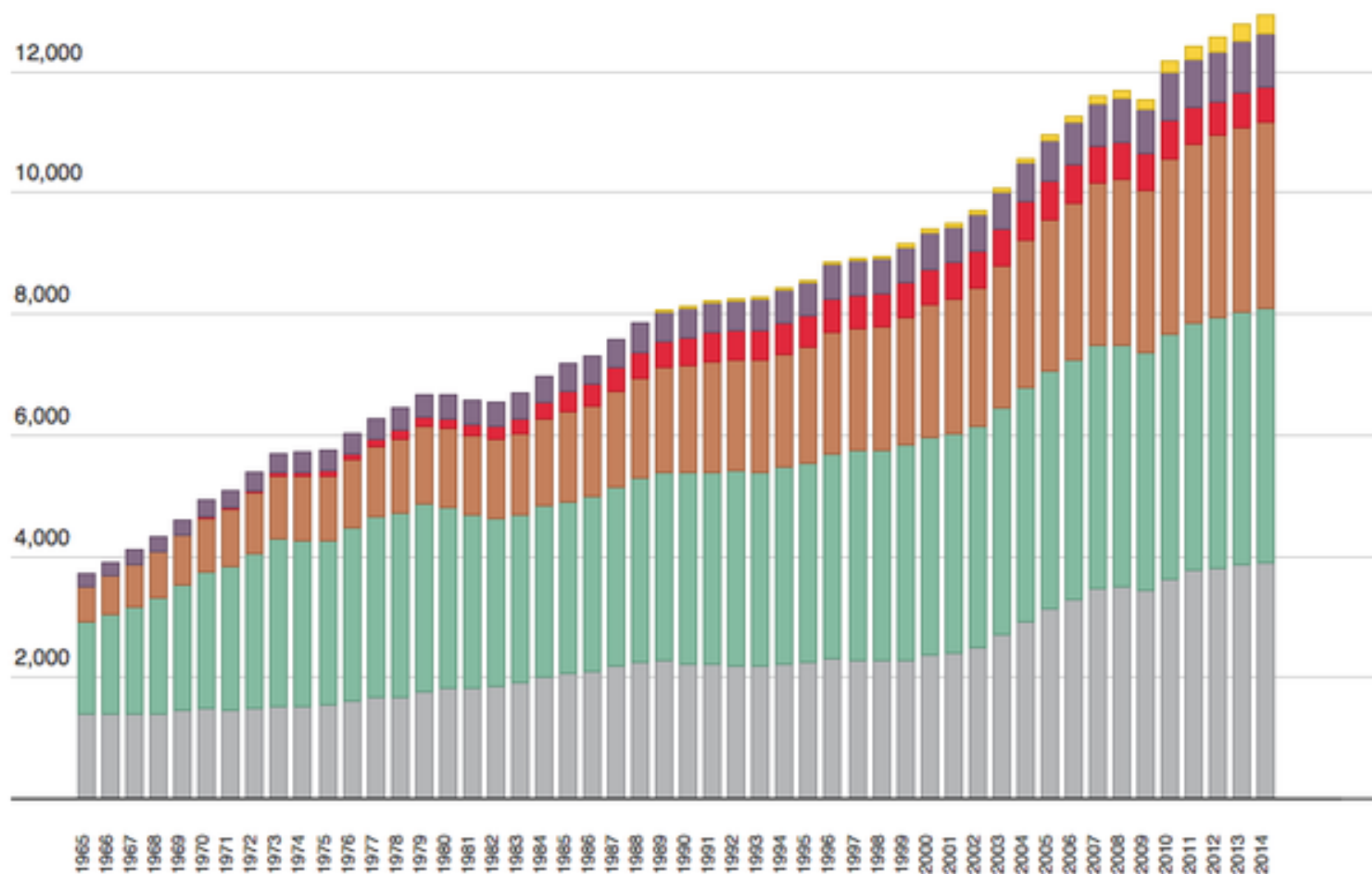

Global energy use by source

In millions of tons of oil equivalent

Coal Oil Natural gas Nuclear Hydroelectricity Other renewables

Source: BP Statistical Review of Energy 2015

Endüstrileşme ve karbon savaşları

- 1ci Dünya Savaşı tarihteki ilk küresel karbon savaşı oldu.
- Kömürle beslenen fabrikalar kömür ve petrolle işleyen makineler ürettiler ve insanın öldürme kapasitesini binlerle çarptılar.
- Makineler savaşta insanın yerini almadı. Bunun yerine daha çok insanı daha hızlı şekilde cepheye göndermek için kullanıldı. Cephele genişledi ve muharebeler uzadı.
- Alman-Fransız sınırındaki zengin kömür yataklarından İslâmistan'daki petrol kuyularına uzanan savaşta insanlar karbon için öldüler, öldürdüler. Zafer de karbonu olanların yanındaydı.
- Endüstrileşen savaş sadece savaş makinelerinin değil üretim, sevk ve idare kapasitelerinin de savaşıydı: Gıda, giysi, yakıt, mühimmat fabrikalardan cepheye endüstriyel bir verim kaygısıyla taşınmalıydı.

Çaldığı petrolü kendi yakan ordu ve Petro-Dollar

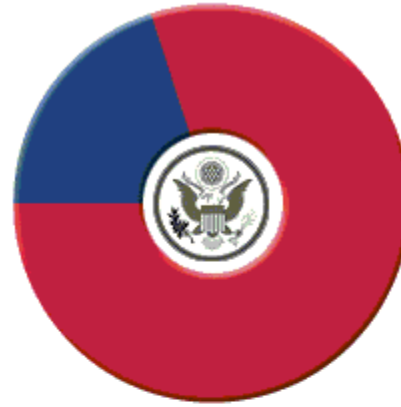
Çaldığı petrolü kendi yakan ordu ve Petro-Dollar

Annual per capita fuel consumption by **active military members:**
3,555 gallons

vs. **U.S. civilians:**
945 gallons

Portion of federal government energy use consumed by **the military:**

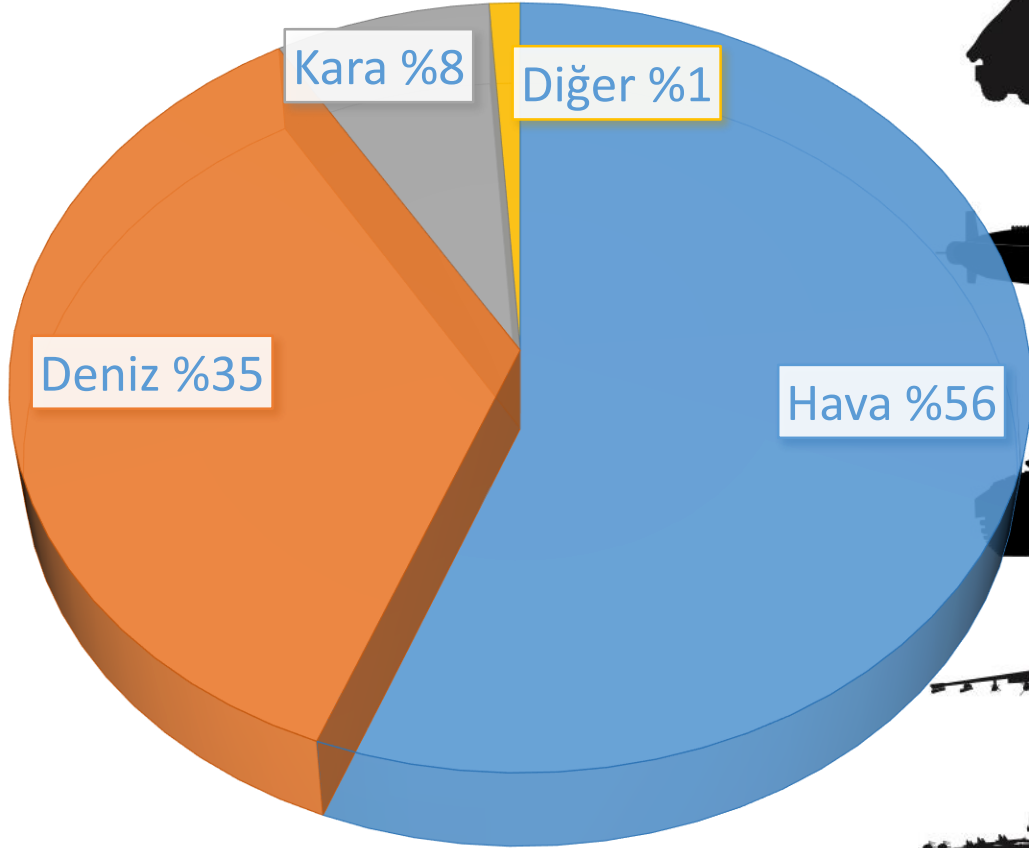
80%

- ★ **3,000** – Total Army casualties protecting fuel convoys in Iraq from 2003–2007
- ★ **22,991** – Total Army casualties in Iraq from 2003–2007
- ★ **5.5 billion** – Gallons of fuel consumed by the military in 2010
- ★ **\$15 billion** – Money spent on fuel by the military in 2010
- ★ **1:24** – Ratio of casualties per fuel and water convoy
- ★ **85%** – Trucks in a convoy carrying fuel
- ★ **50%** – Reduction in oil use planned by the U.S. Marines by 2025

ABD Ordusu Petrol Tüketimi

Günde 48 milyon litre

İsveç'ten fazla, DoD ülke olsaydı dünya 34cüsü olurdu.

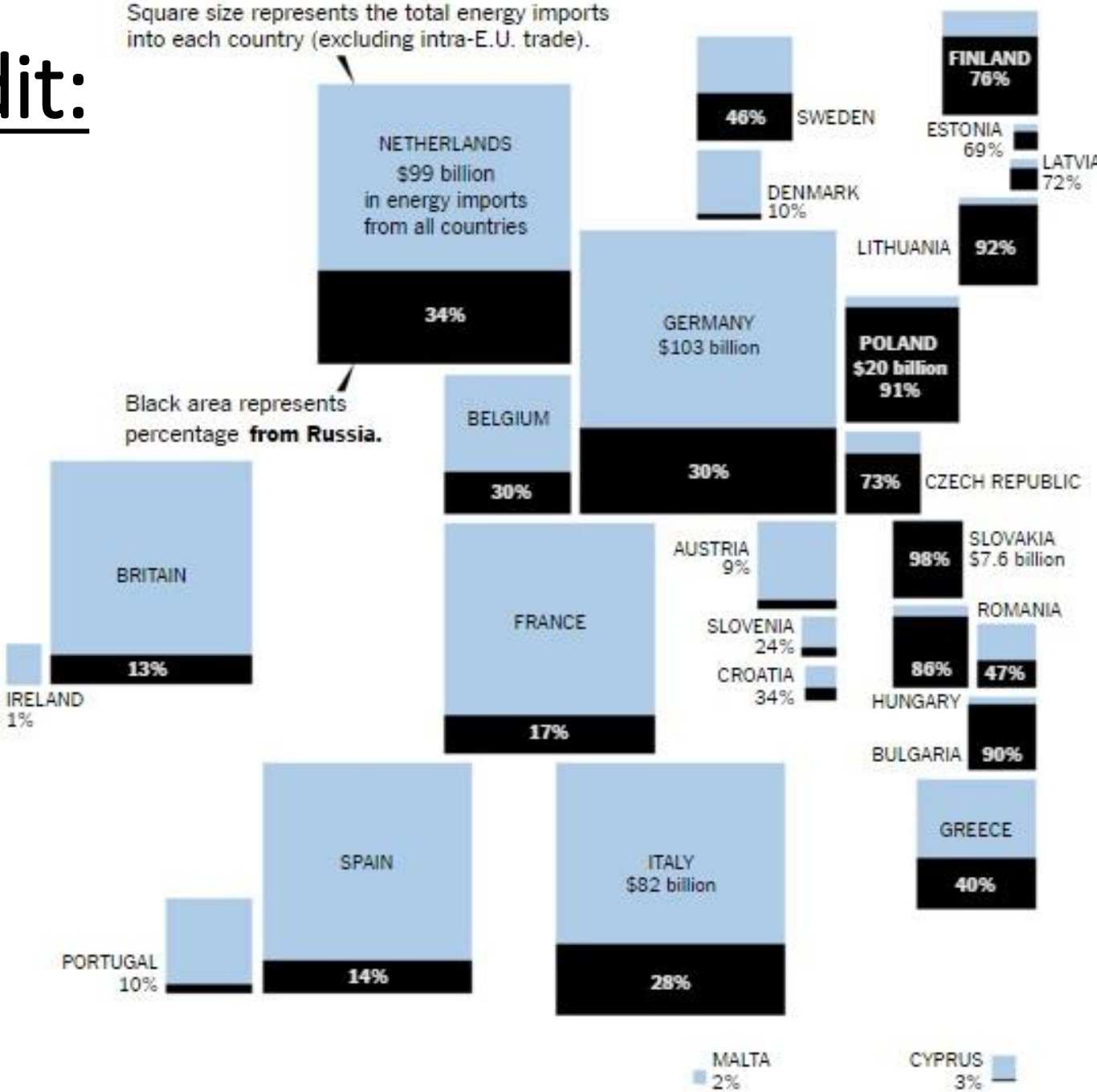

Kaynak: Lengyel, Colonel, USAF, Gregory J. (August 2007). "Department of Defense Energy Strategy: Teaching an Old Dog New Tricks" (PDF). 21st Century Defense Initiative Foreign Policy Studies. Washington, D.C: The Brookings Institution. Retrieved May 12, 2014

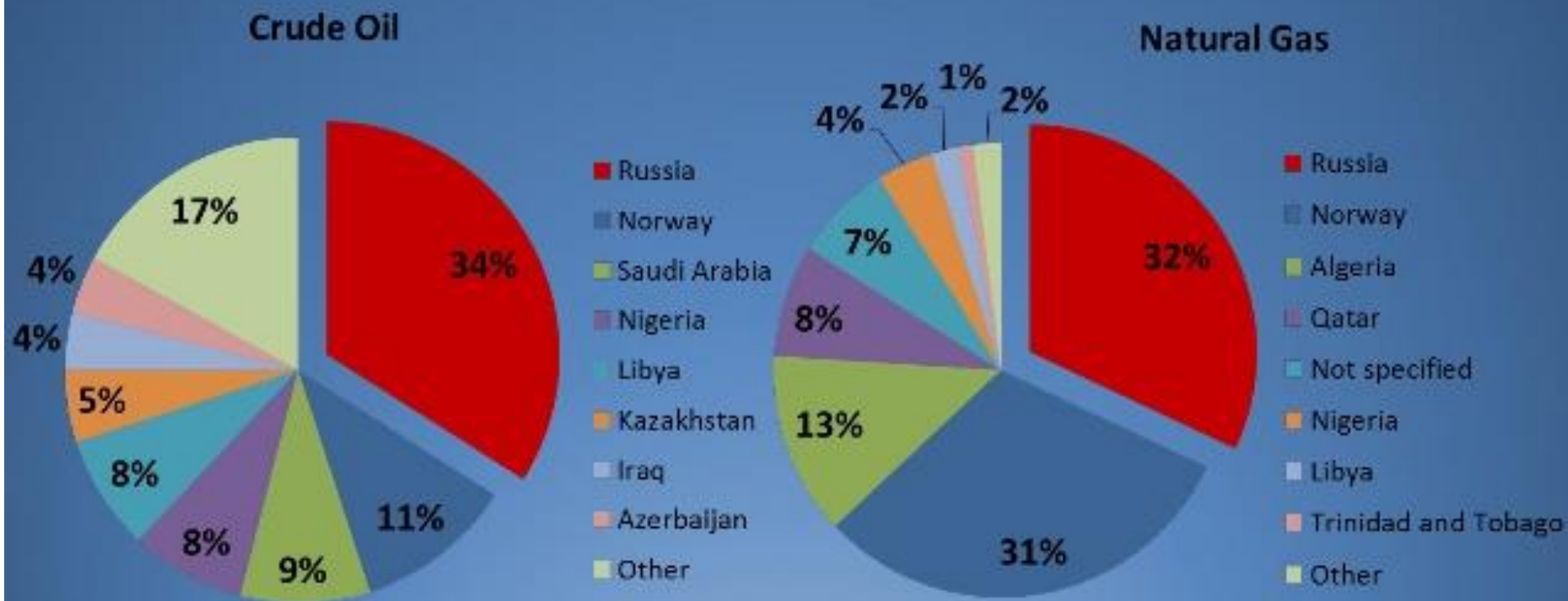

NATO için büyük tehdit:

Avrupa'nın Rus petrolüne bağımlılığı

EU-28 Imports of Crude Oil and Natural Gas by Country of Origin (2012)

Petro-Dolar Sistemi

- Petrol sıradan bir emtia olmadığı gibi Amerikan doları da sıradan bir para birimi değildir.
- Petrol ticaretinin dolarla yapılması bu paranın değerini yapay olarak yükseltir.
- ABD'nin bütün zayıflıklarına rağmen petrolün dolar cinsinden fiyatlanması, doların rezerv para olmasının en güçlü dayanağıdır.

Petro-Dolar Sistemi

- Dolar dışında bir parayla veya takasla petrol ticareti yapmaya kalkan ülkeler “terörist” ilân edilir; darbe ve işgâl dâhil her yol denenir.
- Uzun yıllar ABD’nin “dost ve müttefiki” olan Saddam ve Kaddafi’nin bir gecede “terörist” olması da petrolle ilgilidir.

The Independent, Robert Fisk

10 / INTERNATIONAL

The Saudi businessman who recruited mujahedin now uses them for large-scale building projects in Sudan. Robert Fisk met him in Almaty

Anti-Soviet warrior puts his army on the road to peace

OSAMA Bin Laden sat in his gold-trimmed robe, guarded by the local Arab militia, who fought alongside him in Afghanistan. He had never spent more than a few years from the start when he recruited Osama Bin Laden and other mujahedin to support the Soviet war in Afghanistan. He had never spent more than a few years from the start when he recruited Osama Bin Laden and other mujahedin to support the Soviet war in Afghanistan.

...more day's journey. It is a country that is despised by Saudi Arabia for its support of Saddam Hussein in the Gulf war... Osama Bin Laden has brought the very same mujahedin to Sudan... He is a man, Muhammad a name in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married... Osama Bin Laden has brought the very same mujahedin to Sudan... He is a man, Muhammad a name in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married... Osama Bin Laden has brought the very same mujahedin to Sudan... He is a man, Muhammad a name in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married...

...Laden was leading his fighters... Osama Bin Laden has brought the very same mujahedin to Sudan... He is a man, Muhammad a name in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married... Osama Bin Laden has brought the very same mujahedin to Sudan... He is a man, Muhammad a name in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married...

...the economic movement... Osama Bin Laden has brought the very same mujahedin to Sudan... He is a man, Muhammad a name in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married... Osama Bin Laden has brought the very same mujahedin to Sudan... He is a man, Muhammad a name in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married...

'What I lived in two years in Afghanistan, I could not have lived in a hundred years elsewhere,' said Osama Bin Laden

...helped to win for the Afghan... Osama Bin Laden has brought the very same mujahedin to Sudan... He is a man, Muhammad a name in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married... Osama Bin Laden has brought the very same mujahedin to Sudan... He is a man, Muhammad a name in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married...

...to capture me, I was under... Osama Bin Laden has brought the very same mujahedin to Sudan... He is a man, Muhammad a name in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married... Osama Bin Laden has brought the very same mujahedin to Sudan... He is a man, Muhammad a name in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married...

Osama Bin Laden surveys the 800km road he is building in northern Sudan

Petro-Dolar Sistemi

Her dövizle dolar alınabilir ama petrol sadece dolarla alınabilir!

Bu yüzden dolara olan talep suni olarak yükseltilir...

Kamu borcunun GSMH'ya oranı

Japonya %229

Yunanistan %179

Lübnan %134

İtalya %132

Portekiz %129

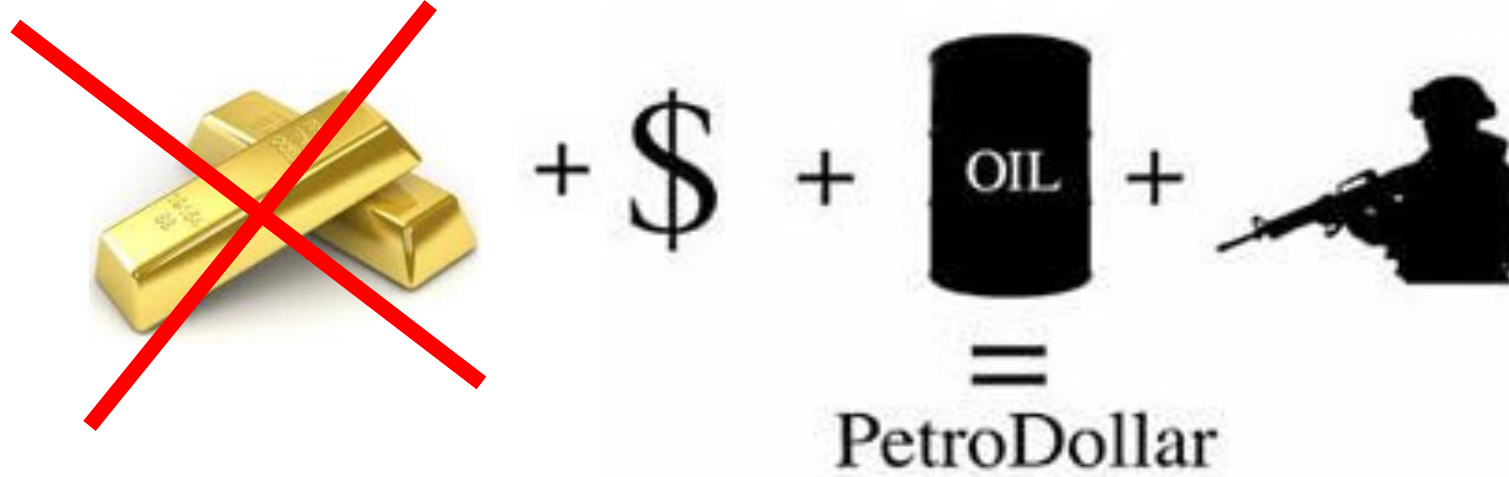
G. Kıbrıs %108

Belçika %106

ABD %103

- Petrol fiyatındaki oynamalar üretim maliyeti veya rezervlerin tükenmesiyle açıklanamaz.
- Petrolün fiyatı yapay krizler ve savaşlarla yükseltilir. Ham petrolün varili 1972'de 1,90\$, 1981'de 34\$ ve 2008'de 140\$ oldu.

Petro-Dolar Sistemi

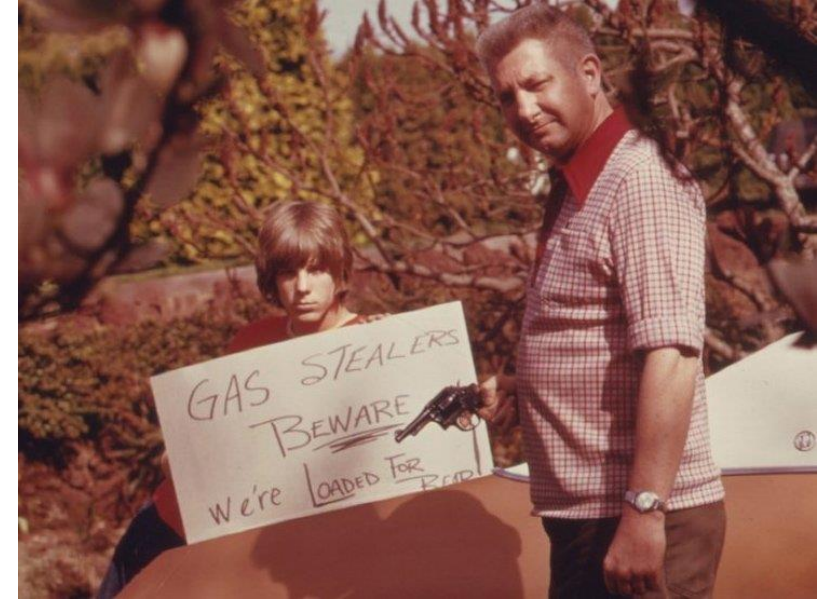

- 2ci savaşın galibi ABD 1944'te Bretton-Woods konferansında yeni ekonomik sistemi (altın garantili doları) dünyaya dayattı.
- **Rockefeller'in baskısıyla** 15 ağustos 1971'de ABD başkanı Nixon bu sisteme son verdi.
- 1973'te Suudi Arabistan'dan alınan bütün petrolün Amerikan dolarıyla ödenmesi resmileşti.
- 1975'te ise OPEC ülkeleri "koruma" ve silah yardımı karşılığında SADECE Amerikan dolarıyla petrol satma kararı aldılar.

Petro-Dolar Sistemi

- Doların değerini korumak için alınan tedbirler (Tahran'a silah satışının serbest bırakılması, petrol ithalat yasağı ve Londra altın borsasına müdahale),
- Rockefeller Raporu: "Changing the United States commitment to gold" (Eugene A. Birnbaum)
- **Kissinger'in tuzana düşen Suriye ve Mısır'ın İsrail'e saldırması, 1973-74 petrol krizi,**
- Petrol fiyatında %400 artış ve Britanya'nın kuzey denizinde iflas etmiş kuyularının kurtarılması,
- Petrol fiyatındaki patlamanın dolar talebini arttırması,
- Kara para aklamada NewYork ve Londra bankalarının aslan payını alması

Petro-Dolar Sistemi

- Dış borcu GSMH'dan yüksek olan ABD'nin parası karşılıksız.
- Sisteme direnenler "axis of evil" (şeytan eksenini):
  - Irak, Kuzey Kore, Suriye, Venezüella, İran...
- Devletler para sıkıntısını çözmek için 3 şey yapabilir:
  - Harcamaları kısmak,
  - Vergileri arttırmak,
  - Borç almak
- Ama ABD için 1 yol daha var: Karşılıksız para basmak.
- Normalde para basmak enflasyonu artırır ama petrol yüzünden dolara olan talep o kadar yüksek ki ABD hiç bir ekonomik değer üretmeden dünyayı soyabiliyor.
- Doların altına endeksli olduğu yıllardan beri ihracat yapan devletlerin de \$ rezervi trilyonları buluyor. Doların düşmesi Çin, Almanya, Japonya gibi ihracat şampiyonlarına zarar verdiği için ABD para basarak bunlara şantaj yapıyor.

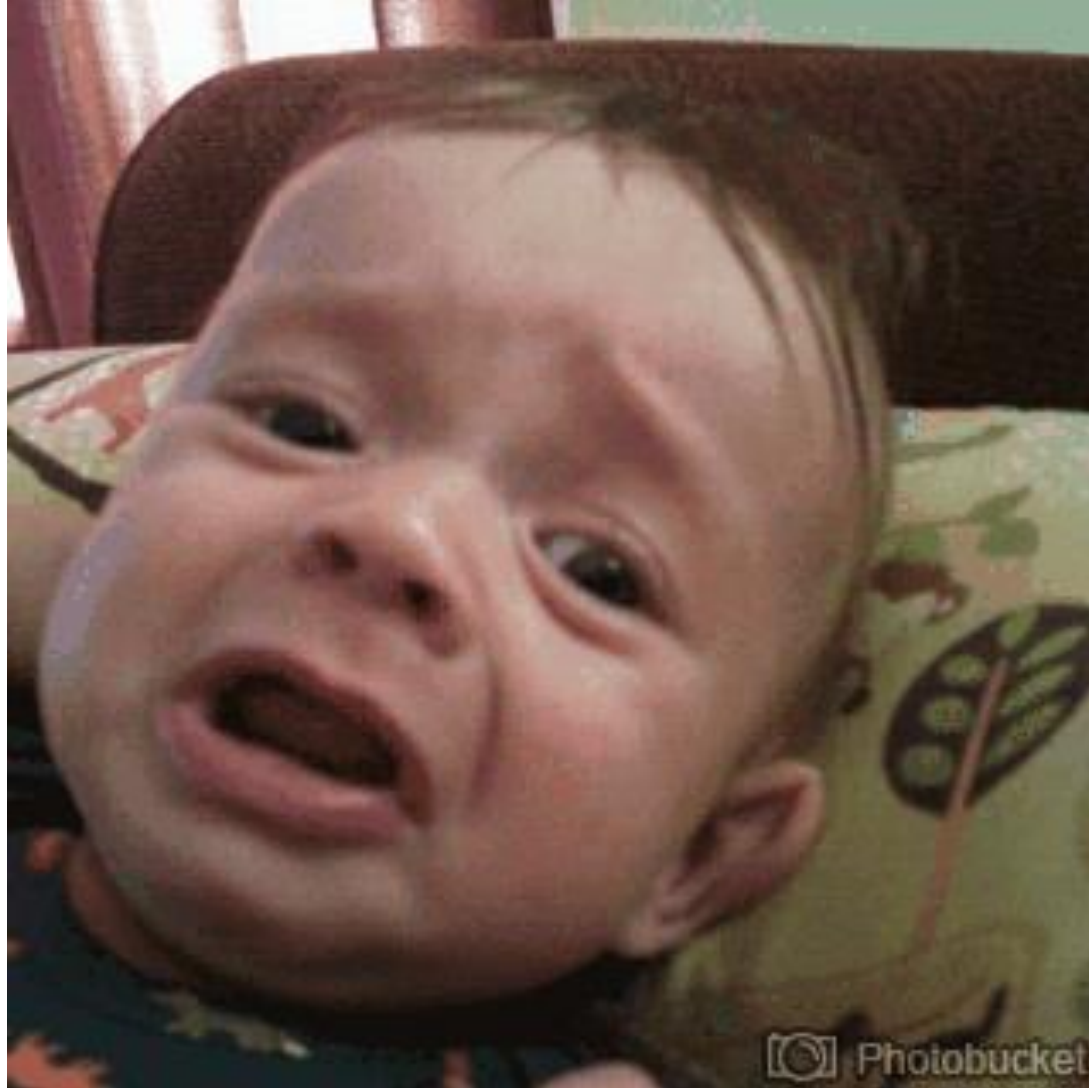
Petro-Dolar Sistemi

- Amerika'da doların emisyon hacmine karar veren bir merkez bankası yok, bu emisyonu takip eden göstergeler de 2006'da iptal edildi. FED özel bankalardan oluşan bir karteldir.
- FED'in hesapları ABD hükümetince kontrol edilemez ve kartel kimseye hesap vermez.

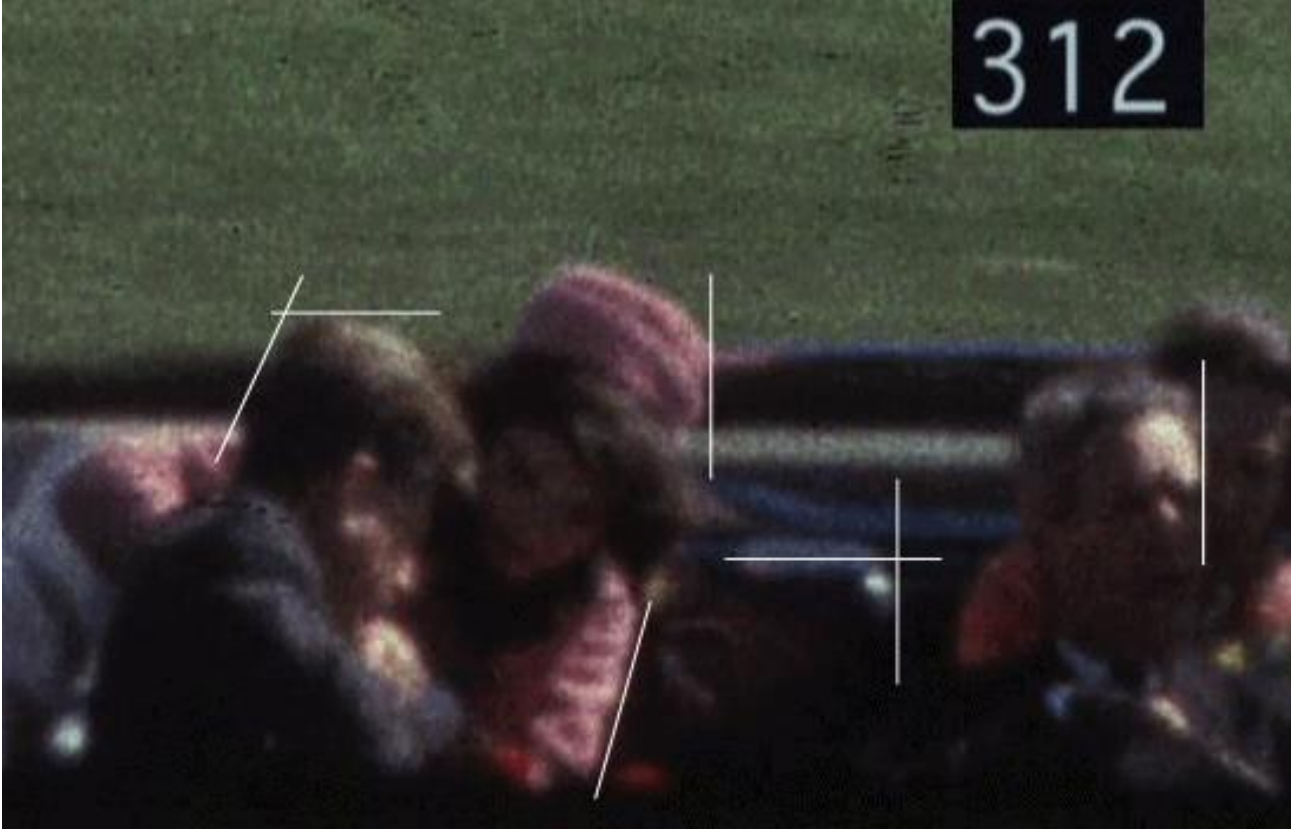
Enseyi karartma, çünkü...

... Korkunun çaresi bilgidir...

Çözüm? Bilgilenmek çözümün bir parçası olmaktır.

Komplo teorisi mi yoksa gerçek bir komplo mu?

Çözüm? Agâh ol, piyon olma...

Çözüm? Piyon olma, vezir ol!

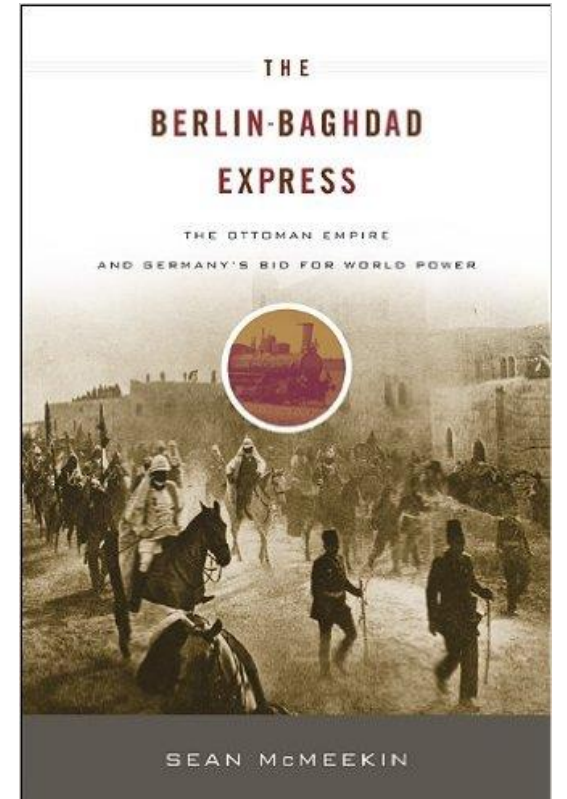
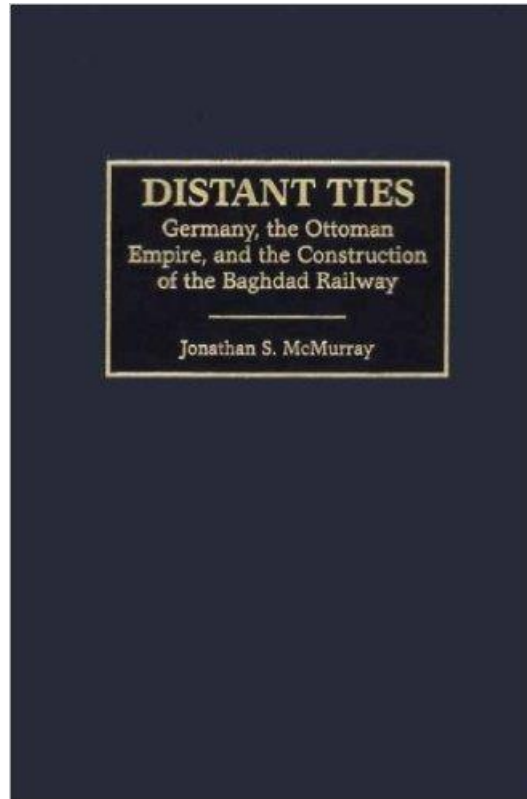
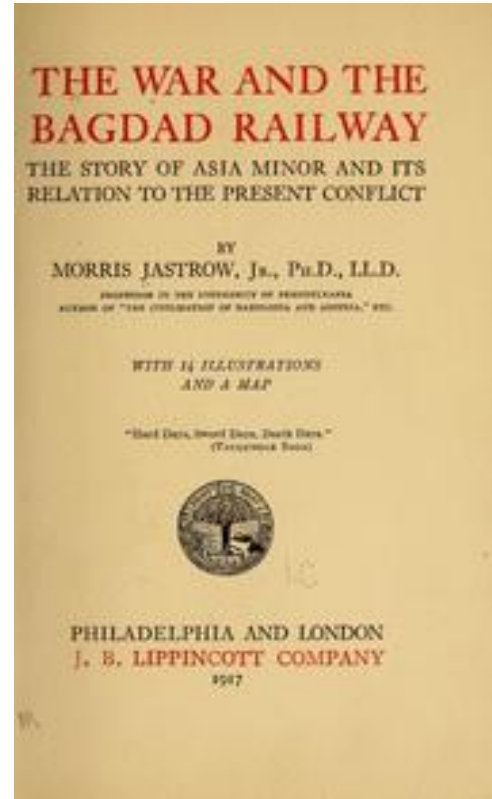
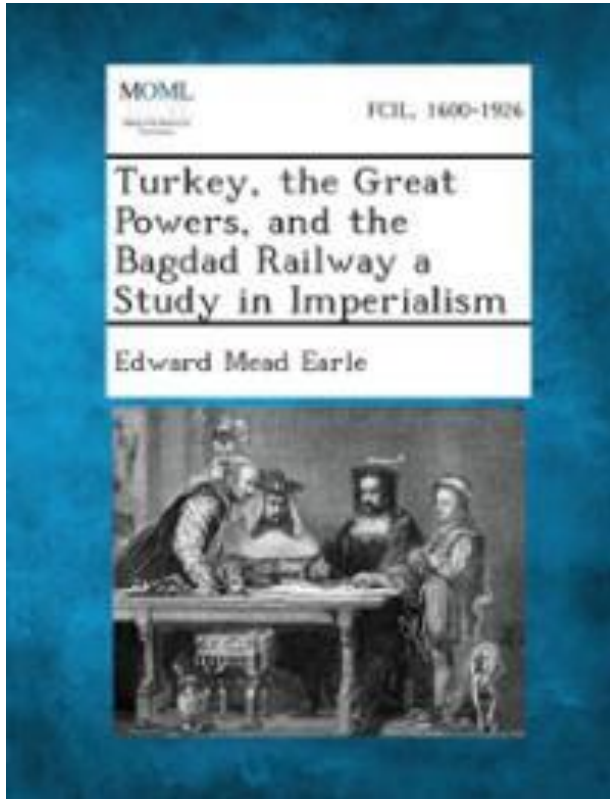

Tavsiye Kitap: İslâmistan'ın müzmin dertleri

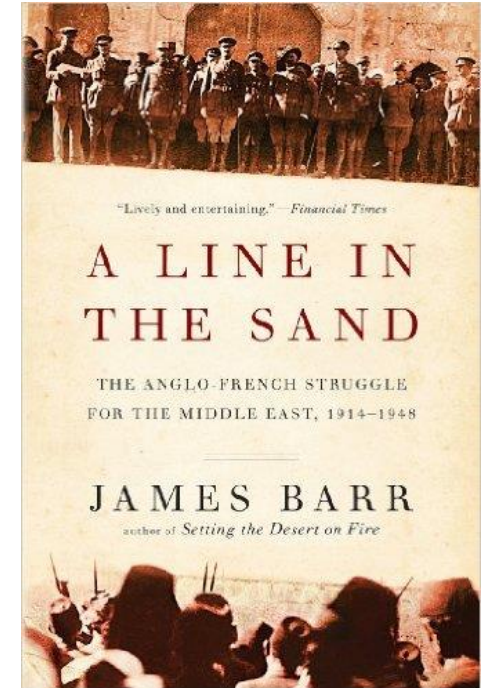
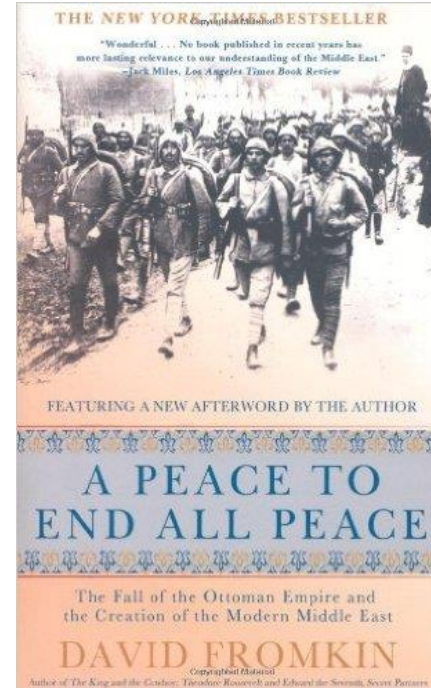
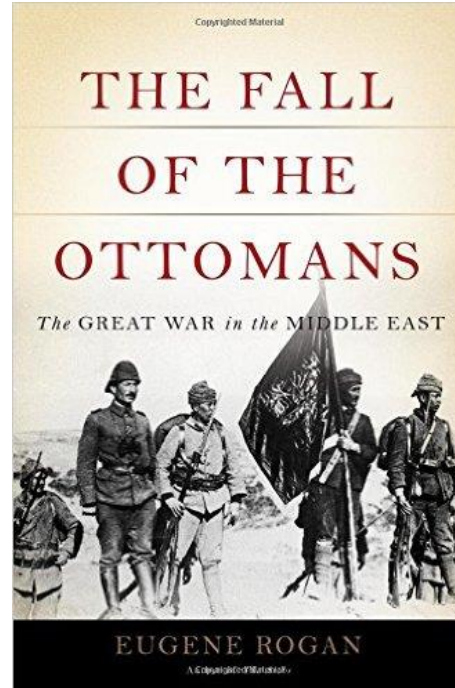
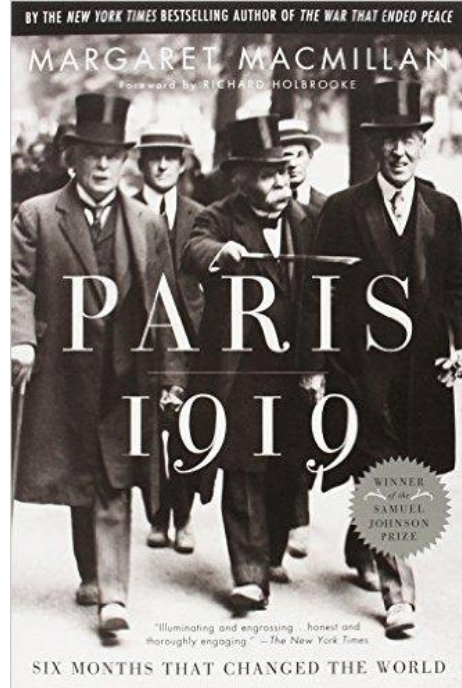
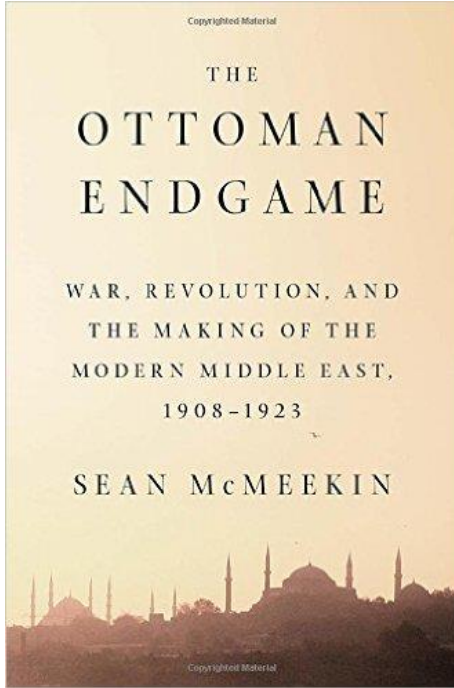

Tavsiye Kitap: Berlin-Bağdat demiryolu

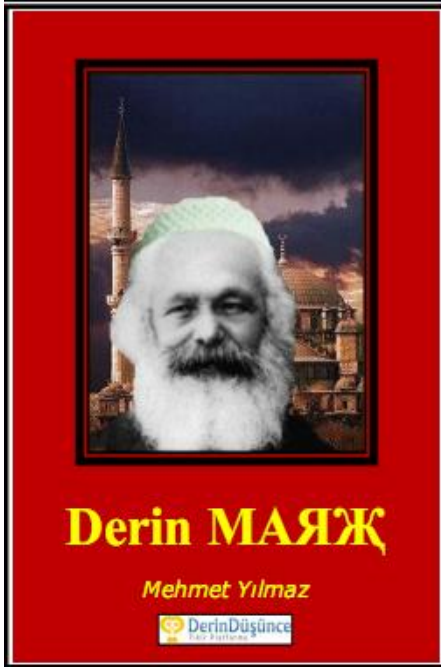

Tavsiye Kitap: Birinci Dünya Savaşı ve Osmanlı

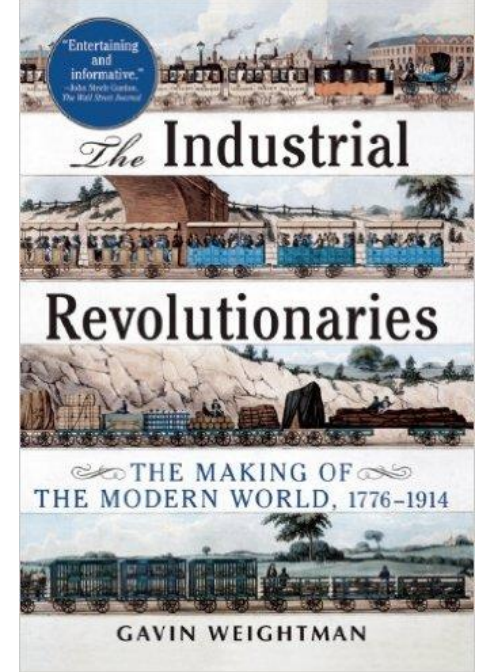
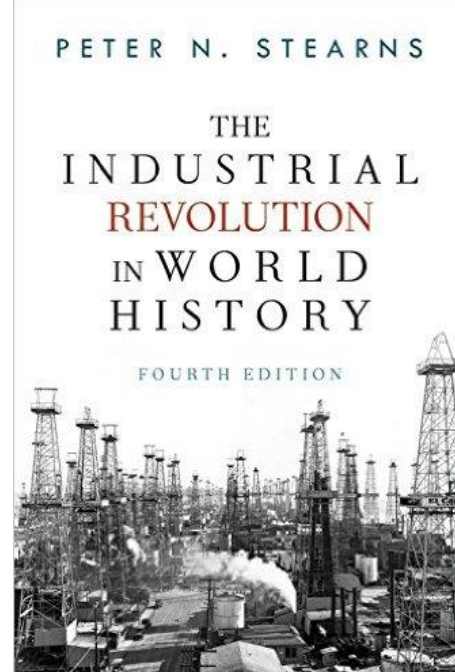
Tavsiye Kitap: Endüstri devrimi

[Derin MARYJ](#)

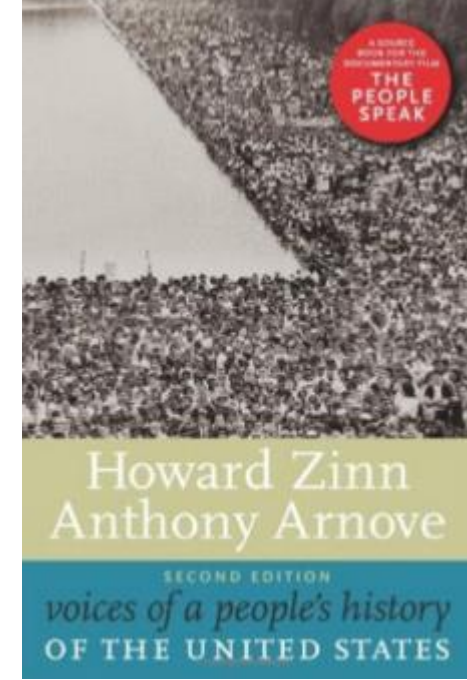
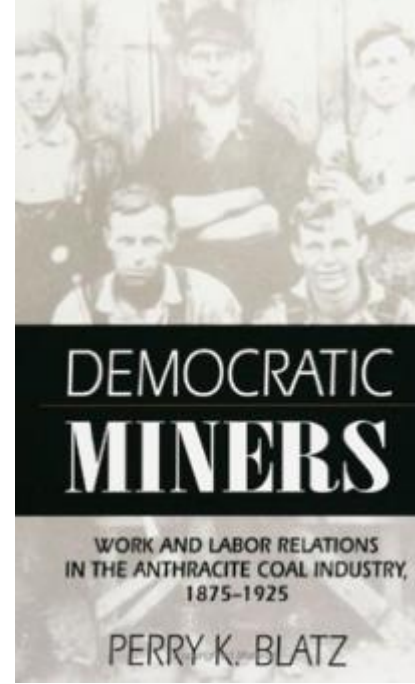
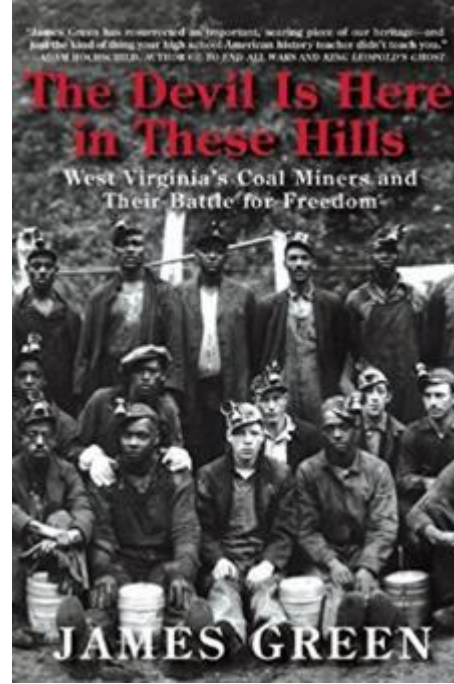
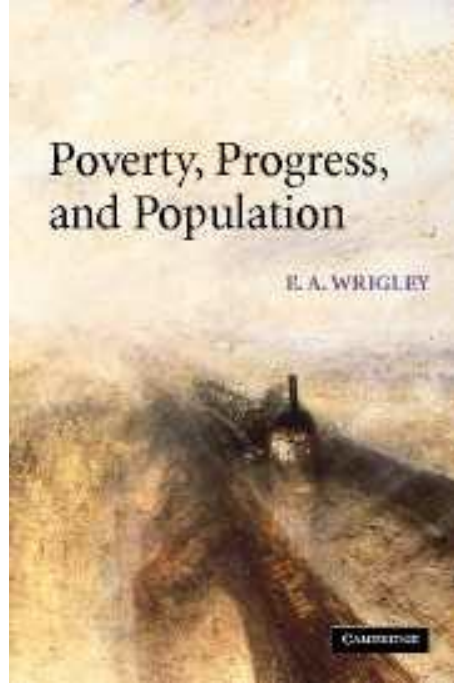

[Sen insansın, homo-economicus değilsin!](#)

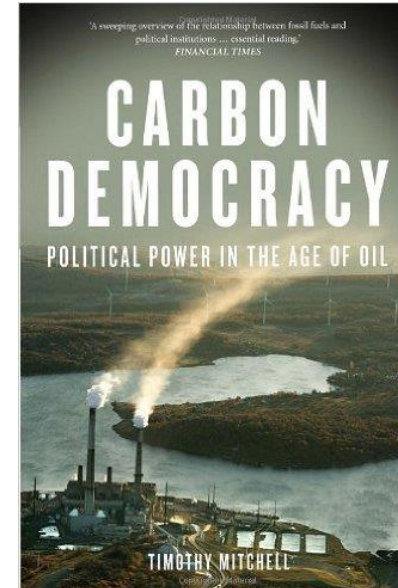
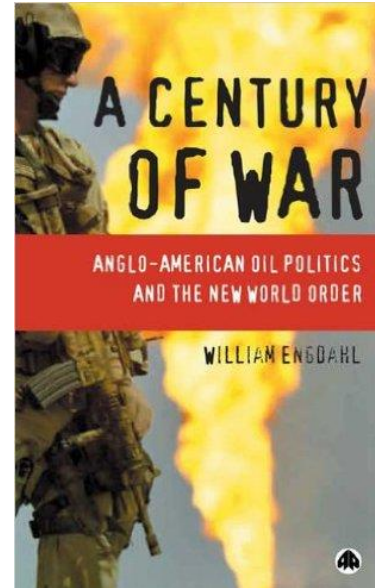
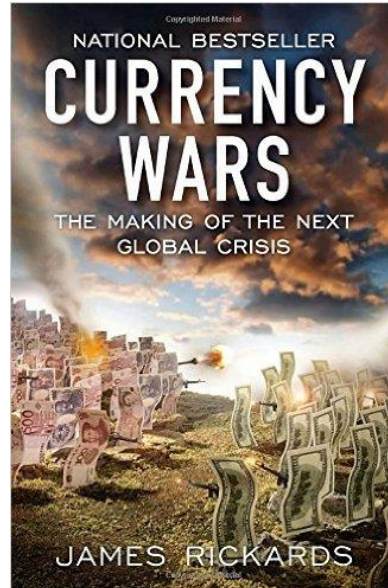
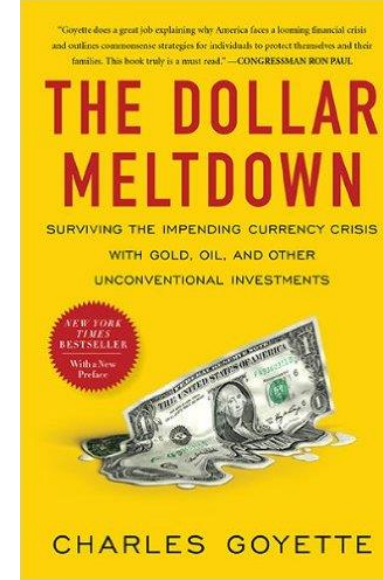
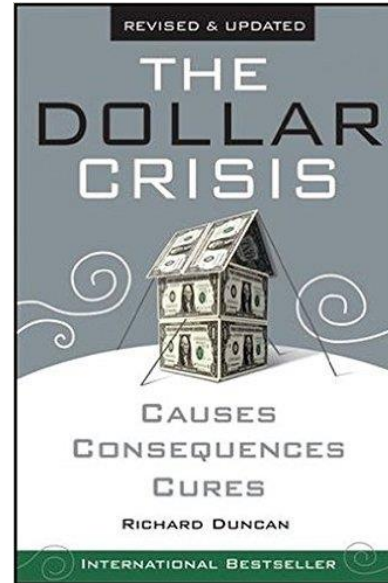
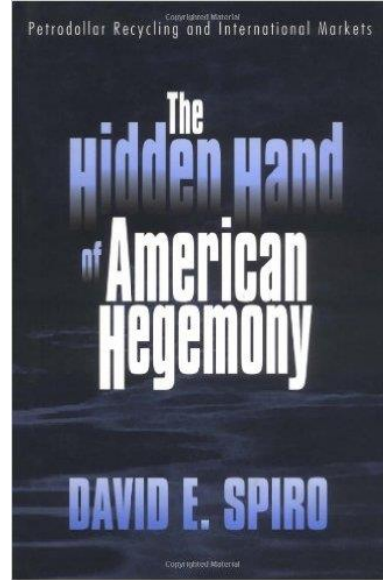
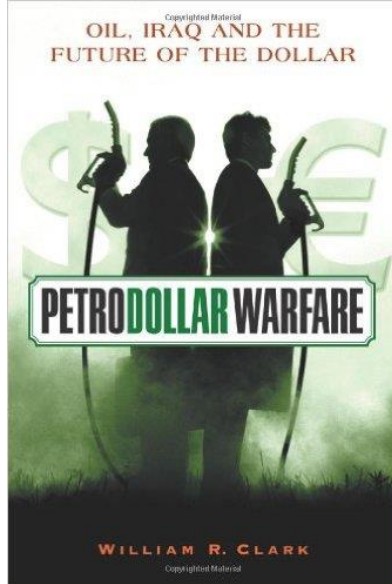

Tavsiye kitap: İşçi sömürsü ve madenciler

Tavsiye Kitap: Petro-Dolar sistemi ve döviz savaşları

Tavsiye Kitap: Liberalizm karşısında gerileyen demokrasi ve hukuk devleti

- [Liberalizm Demokrasiyi Susturunca](#)
- [Banka Ordudan Tehlikelidir!](#)
- [Hükümeti devirmek isteyen birileri mi var?](#)
- [Liberalizmin Kara Kitabı](#)
- [Liberalizmin Ak Kitabı](#)

Tavsiye makaleler: Enerji

1. [Yeni başlayanlar için enerji \(1\)](#)
2. [Yeni başlayanlar için enerji \(2\)](#)
3. [2ci Dünya Savaşı petrol yüzünden mi çıktı?](#)
4. [Rüzgâr nükleer enerjinin yerini tutabilir mi?](#)
5. [Arakan'ı boşaltın, gaz ve petrol geçecek](#)
6. [Bağımsız bir Uygur devleti hayali kuranlar yeni katliamlara çanaktutuyorlar](#)
7. [Küresel ısınma çok iyi bir şeydir](#)
8. [Küresel ısınma bitti... İkinci dalga geliyor!](#)
9. [Suriye Aforizmaları](#)
10. [Petro-dolar Aforizmaları](#)
11. [Rusya, Çin ve ABD'nin yeni pokeri: Düşük yoğunluklu sürekli savaş](#)

Enerji Savaşları ve Terör konulu sohbet

<https://www.youtube.com/watch?v=QJMgJsKCRfQ>